

report

Afghánistán prověří každého řidiče

str. 28

Nejen bojeschopná, ale bojující

Společně s nejvyšším velením armády oslavil 100. výročí vzniku Generálního štábu i prezident republiky Miloš Zeman a premiér Andrej Babiš.

Celodenní oslavy 100. výročí Generálního štábu AČR zahájilo setkání náčelníka Generálního štábu armádního generála Aleše Opaty s jeho předchůdci a Isabellou Monzini, vnučkou prvního náčelníka Generálního štábu generála Maurice Pellého.

Poté následoval pietní akt u Památníku čs. zahraničních vojáků, účastníků 2. světové války. Zde bývalí náčelníci Generálního štábu společně položili k památníku věnec a uctili památku padlých minutou ticha. Všichni se pak přesunuli před budovu GŠ, kde armádní generál Aleš Opa zahájil výstavu nazvanou 100 let Generálního štábu.

Expozice prezentuje ucelený přehled vývoje Generálního štábu od jeho zakladatelských počátků v roce 1919 až po současnost. V doprovodném programu vystoupil dětský pěvecký sbor ŠUM základní školy v Rokycanech, která spolupracuje s Hnutím na vlastních nohou Stonožka.

Navazujícího slavnostního setkání v Domě armády Praha se zúčastnili vedle velení armády

Oslav na Vítězném náměstí se zúčastnili i ti nejmenší.

i její vrchní velitel, prezident republiky Miloš Zeman, předseda Senátu Parlamentu ČR Jaroslav Kubera, předseda vlády Andrej Babiš a ministr obrany Lubomír Metnar.

Mezi dalšími hosty nechyběli poslanci a senátoři, současní a bývalí generálové, přidělenci obrany a vojenští a letečtí přidělenci v České republice i váleční veteráni.

Prezident republiky Miloš Zeman se v projevu vyslovil pro větší investice, zdůraznil, že podporuje nasazení českých vojáků v zahraničí a v této souvislosti připomněl smrt 14 českých vojáků: „I tyto oběti ukazují, že naše armáda, traumatizovaná minulou historií, kdy nemohla bojovat, opět bojuje. A tento étos, ať je to boj v Afghánistánu, Mali nebo kdekoli jinde, tento étos ne jenom bojeschopné, ale bojující armády je, co bychom si měli do budoucnosti odnést.“

Podle Babiše má Česko skvělé vojáky, zaspalo ale dobu ve zbrojení armády. „Žijeme ve světě, ve kterém musíme zbrojit, a to masivně, musíme nabírat vojáky,“ řekl.

Ministr obrany Lubomír Metnar popřál Generálnímu štábu, aby si vysokou úroveň udržel i v budoucnosti, protože bez kvalitního velení nemůže být ani dobrá armáda. „Čeští generálové i další důstojníci dnes obsazují prestižní funkce v Severoatlantické alianci, a to včetně těch nejvyšších. Díky tomu máme hrdou armádu, která se těší vysoké důvěře občanů a také spojenců.“

V rámci slavnostního setkání byla pokřtěna kniha Srdce armády – Generální štáb 1919–2019 autora plukovníka Eduarda Stehlíka, která mapuje celé století Generálního štábu. Generál Opa předal prezidentu republiky plaketu a pamětní minci jako upomínku na sté výročí a právě pokřtěnou knihu s věnováním.

**100 LET
GENERÁLNÍHO
ŠTÁBU
ARMÁDY
ČESKÉ REPUBLIKY**

Na závěr náčelník Generálního štábu AČR armádní generál Aleš Opatava uvedl, že armáda se nyní nachází v největším modernizačním a transformačním procesu ve své moderní historii. „Když budeme jednotní, podaří se to,“ řekl. Dodal, že armáda pracuje na moderní vojenské doktríně a účelem je mít armádu dobře vyzbrojenou a silnou nejenom na papíře. „Abychom se nemuseli stydět, až se bude za 100 let hodnotit naše éra,“ poznamenal. Program oslav 100. výročí Generálního štábu myslel také na veřejnost. Na Vítězném náměstí se prezentovaly sekce a odbory GŠ a vojenské útvary Armády ČR statickými i dynamickými ukázkami.

Text: plk. Magda Dvořáková, foto: Marie Křížová a Andrej Halada

Součástí oslav byla i výstava.

101. výročí vzniku samostatného Československa

Slavnostním nástupem na Vítkově si 28. října 2019 politici, armáda i veřejnost připomněli 101. výročí vzniku republiky. Během oslav jmenoval do hodností brigádních generálů prezident republiky Miloš Zeman ředitele Agentury personalistiky Vratislava Berana, velitele Velitelství kybernetických sil a informačních operací Miroslava Feixe a ředitele Vojenského historického ústavu Praha Aleše Knížka. Na Hradčanském náměstí se v Praze uskutečnila slavnostní vojenská přísaha vojáků a vojaček Armády České republiky a nastupujících studentů Univerzity obrany Brno. Bylo jich téměř 900.

Otůkávání v kybernetickém prostoru 2

S velitelem nově budovaného Velitelství kybernetických a informačních operací brigádním generálem Miroslavem Feixem jsme hovořili nejen o kybernetické válce

Patřily k nejlepším 6

Průzkumné jednotky z Bechyně se v Bulharsku zúčastnily náročného cvičení v horském terénu Rhodope

Záchranáři v akci 8

Vrtulník W-3A pomáhal v lomu Velká Amerika a nádrži Skalka a Jesenice

Ostře střežené hranice 12

Do cvičení Cooperative Security 2019 se v Maďarsku zapojili vojáci ze 153. ženijního praporu Olomouc

Armáda dává naději i nadále 15

Snížení papírování na rotě 16

Na nejnižších stupních velení se redukuje administrativní zátěž

Využití exoskeletonových systémů 18

Boj zblízka 20

Vojenská policie pravidelně přezkouvá své příslušníky a instruktory

Průzkumáci z brnky 22

Chceme uchazeče z celé armády

Tisíc vojáků Visegrádu na Libavě 24

Na Olomoucku vyvrcholilo mezinárodní cvičení Pozemních sil Armády ČR Czech Lion 2019

Sáhli si téměř na dno 26

Bechyňští potápěči cvičili v břidlicovém lomu u obce Svobodné Heřmanice na Opavsku

Efektivita společného zásahu 27

Čeští a slovenští hasiči se opět sešli ve výcvikovém prostoru Lešť

Afghánistán prověří každého řidiče 28

Pandur II 8x8 KOVS/KOVVŠ 32

Technika a výzbroj

Nový F-15EX Eagle na cestě 35

Technika a výzbroj

Janoušek i Ocelka omládli 38

Záložníci pod lupou 40

Představujeme příslušníky aktivní zálohy a jejich profese

Inspirací je báseň o vlčím máku 44

Den válečných veteránů se slaví již sto let, v České republice pak od roku 2001

Rukávové znaky 46

Manuál vojenského profesionála

Sláva přišla pozdě 48

Od narození československého rodáka seržanta Michala Strenka, jehož podobizna je součástí bronzového sousoší na Arlingtonském národním hřbitově, uplynulo sto let

S velitelem nově budovaného Velitelství kybernetických a informačních operací brigádním generálem Miroslavem Feixem jsme hovořili nejen o kybernetické válce

Otřukávání v kybernetickém prostoru

Již řadu měsíců stojí v čele nově budovaného Velitelství kybernetických a informačních operací brigádní generál Miroslav Feix. V rozhovoru s ním jsme se zajímali nejen o to, jak pokročilo budování tohoto nového velitelství v Brně.

Máte přezdívku Cyborg, jak jste k ní přišel?

To jsme takhle jednou šli s rotou z Macochy do Prostějova, takový pěkný prostějovský zvyk. Po čase jsem se začal trochu nudit a chtěl jsem podpořit morálku kolegů, tak jsem začal kroužit kolem skupiny, což asi některým přišlo nelidské. Nevím proč, ale tam ta přezdívka padla poprvé a už mi zůstala.

Organizační jádro Velitelství kybernetických sil a informačních operací vzniklo počátkem letošního roku. Jak daleko jste s budováním samotného velitelství?

Velitelství kybernetických sil a informačních operací vzniklo k 1. červenci. Oproti tomu organizačnímu jádru, které de facto mělo za úkol vytvořit podmínky pro vznik velitelství, jsme se už posunuli dál. Je nás víc, jsme pestrá skupina lidí s různými schopnostmi, zkušenostmi a pohledem na problematiku kybernetické a informační války. V mnoha oblastech máme ještě mezery. Považuji to ale za běžné porodní problémy, které časem v pohodě doladíme, až se nám podaří získat více lidí. Není to nic, co by nás mělo ohrozit.

Kdy předpokládáte, že dosáhnete plných operačních schopností?

Hodně bude záležet na tom, co vlastně všechno budeme dělat. Máme teď jasnou představu, kterou tesáme do koncepce výstavby kybernetických sil. Jelikož se ale situace na kybernetickém a informačním bojišti nesmírně dynamicky vyvíjí, tak naše dnešní představy nemusí být za pět let vůbec aktuální. I přesto směřujeme vše k tomu, abychom v horizontu

šesti až sedmi let mohli být plně nasaditelní a přínosní pro obranu země. Velké rezervy vidíme i v přístupu ostatních druhů sil. Musíme se s nimi naladit na stejnou vlnu, a to zabere ještě nějaký čas.

Za sídlo velitelství bylo vybráno Brno. Jak jste v tomto směru spokojeni s logistickým a materiálním zázemím?

Brno jsme vybrali z několika důvodů. Je to město s nesmírným kybernetickým kapitálem v podobě přítomnosti technologických firem a akademického zázemí. Je to město univerzit, plné mladých lidí, pro které je kybernetika náboženstvím. Co se týká logistiky, Brno patří k těm větším vojenským posádkám, takže tady problém nevidíme a potvrzuje se nám to i při budování velitelství. Vezměte si jenom, jak velkou organizací je Univerzita obrany. V hodně věcech nám tam vyšli vstříc a toho si velmi ceníme. V neposlední řadě v Brně sídlí i CIRC, Centrum simulačních a trenažerových technologií, nebo třeba Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost. Chtěli jsme prostě být mezi lidmi, kteří hovoří stejným jazykem.

Velitelství by mělo mít čtyři prvky. CIRC existuje již delší dobu. Kromě toho musí ještě vzniknout kybernetická ochrana, informační operace a podpora. Vybudování kterého z těchto prvků je pro vás nejobtížnější?

Každý prvek má určitá specifika a ve své podstatě bude potřeba značného úsilí vybudovat vše tak, aby to mohlo spolu fungovat a stát se kompatibilním prvkem v rámci celé armády. Kybernetickou ochranou si nepředstavujeme

pouze nějaké zaheslování nebo zašifrování vojenských sítí a počítačů. Je to souhrnný komplex celkového chování armády jak ve vlastním, tak i v cizích částech kyberprostoru. Armáda totiž nejsou jen systémy a zbraně, ale také vojáci. A i když voják má drtivou většinu svých schopností a dovedností nadřilovaných, stále je to i člověk a na to se musíme zaměřit. Informační operace jsou primárně štábní funkcí, která má za úkol koordinovat, integrovat a synchronizovat aktivity celé armády. Koordinuje všechny prvky, které má vedle sebe, integruje narativy a témata z nadřízených i podřízených stupňů a vše musí sladit v čase tak, aby třeba letectvo nebombardovalo oblasti, kde budeme chtít provádět informační kampaň pro civilní obyvatelstvo. Tomu říkáme synchronizace. Druhá perspektiva informačních operací spočívá v konkrétních vojenských schopnostech, které ta štábní část koordinuje. Všichni známe psychologické operace, civilně-vojenskou spolupráci, elektronický boj apod. Tady máme představu, které vojenské schopnosti budou přímo v podřízenosti velitelství a které budou naopak strukturně pod jinými druhy vojsk, ale budeme je v rámci společných operací koordinovat.

A co podpora a logistika...

To je kapitola sama o sobě. Vedle klasické logistiky, kterou známe ze všech složek armády, musíme vybudovat funkční systém, který bude schopen zabezpečit všechny naše činnosti. Představte si, že zjistíme nějaké mezery v armádních systémech. Identifikujeme, že je potřeba pořídit a implementovat nějaký specifický software. Dostaneme jej za dva roky. To už je, jak se říká, „s křížkem po funuse“.

K tomuto a mnoha dalším specifikům kybernetického vojska musíme tu podporu nastavit, aby to vůbec mělo nějaký smysl.

Sečteno, podtrženo, nejobtížnější bude vše budovat společně a propojeně, abychom dovedli používat ty správné věci ve správném čase na správném místě.

Ještě v letošním roce máte přistoupit ke zřizování výkonných prvků. O co se konkrétně bude jednat a jakou budou mít podobu?

Od 1. ledna 2020 vznikne skupina kybernetických sil a informačních operací. Jedná se v podstatě o organizační jádra těch výkonných prvků, na které se ptáte. Některé funkční oblasti už jsem zmiňoval. K tomu ještě nabalíme informační operace v kyberprostoru a odpovídající podporu v tvorbě širokého spektra produktů pro vedení informačních operací. Součástí jednotky bude také aktivní záloha, na kterou budeme hodně sázet.

Jakým způsobem sháníte potřebné odborníky?

Co se týká té kybernetické části, tam máme na výběr. V armádě se touto problematikou zabývá hodně lidí a volají nám, že k nám chtějí jít sloužit. Jsme také otevření přímému náboru z civilu, takže každému, kdo má zájem přidat ruku k obraně státu svými odbornými znalostmi, to v plné míře umožníme. Oblast informačních operací je v naší armádě pole neorané. Existují jednotlivci, kteří mají zkušenosti s psychologickými operacemi, jimiž armáda již pár let disponuje. Vždy to ale bylo jen okrajové téma. Nyní, když potřebujeme vybudovat robustní síly, které budou schopny vést informační operace, chceme se opřít o znalosti těchto lidí. Máme i hodně inspirace ze zahraničí, kde jsou informační operace součástí boje už řadu let. Přizpůsobíme to našim podmínkám a potřebám, dovzděláme lidi a postupně začneme s integrací informačních operací do armády.

Existuje vůbec nějaký právní rámec pro vedení konfliktu v kybernetickém prostoru?

Kybernetický prostor je uznaným válčištěm, kde se bojuje. Takže se na něj vztahuje veškerá legislativa pro vedení války. Problémem je spíše rozdělení kompetencí, kdo bude co dělat. Mnoho může vyřešit nový zákon o vojenském zpravodajství. Jsou tu taky úřady mimo Ministerstvo obrany, které řeší kybernetickou bezpečnost. Se všemi jsme v úzkém kontaktu a máme to mezi sebou rozdělené tak, abychom jako stát byli efektivní.

Vytvoření Velitelství kybernetických sil a informačních operací je veřejností vnímáno jako nezbytná obrana. Bude se ale zabývat i ofenzivními úkoly?

Miroslav Feix během jmenování do generálské hodnosti

A fakta

Brigádní generál Miroslav Feix se narodil v roce 1974. Absolvoval Vysokou vojenskou školu pozemního vojska ve Vyškově a Naval Postgraduate School v americké Monterey. Působil na různých velitelských a štábních funkcích u Speciálních sil. U příležitosti státního svátku 28. října 2019 byl povýšen do hodnosti brigádního generála.

My se budeme zabývat vojenskou částí kybernetického prostoru. Prostě jen tu část, kde bude mít armáda svoje síť a systémy. Tam samozřejmě bude součástí obrany i okrajově ofenzivní činnost. Ale v kontextu celonárodní kybernetické obrany bude tato oblast v kompetenci Vojenského zpravodajství, které je pro to i vhodnější, a to už ze své podstaty.

O informacích se právě v souvislosti s kybernetickým prostorem hovoří jako o zbraní. To ale přece není nic nového. Tisk se začal označovat jako sedmá velmoc již v době balkánských válek v devatenáctém století...

Informace byly a jsou zbraní už od počátku samostatného válčení. Takže jejich důležitá role spadá už do období dávno před Kristem. V průběhu historie se jen měnil jejich význam, způsob šíření a úloha v konkrétním konfliktu. V dnešní době je společnost informacemi přehlcená. To se týká i armády. Když se mě zeptáte na informaci, kterou jen tak někdo nezná, protože není zrovna z oblasti, ve které pracuje nebo o kterou se zajímá, tak vezme mobilní telefon a zjistí si ji do pár vteřin. Je tedy nutné informace filtrovat, ověřovat jejich pravost a naučit se je používat pro vedení konfliktu.

Podle vás by omezení, které přináší GDPR, mělo případnému protivníkovi zkomplikovat přesné zacílení dezinformací. Máme tedy ochranu osobních dat již vnímat jako jeden z obranných valů případného kybernetického konfliktu?

Přesně tak. Už jsem o tom mluvil v souvislosti s tou kybernetickou ochranou. Ochrana vlastních informací je jeden z pilířů. Každé heslo je prolomitelné. Každý systém je zranitelný. Svým vlastním neuváženým chováním jen protivníkovi zjednodušujeme dosažení jeho záměru. Proto musíme myslet nejen na to, jak zařízení a systémy zabezpečit z kybernetického hlediska, ale také jak naučit vojáky se k nim chovat a jak je používat. V naší terminologii tomu říkáme Digital Force Protection.

V armádě se informačními a dezinformačními kampaněmi zabývá i PSYOPS. Jak v tomto směru budete mít rozdělené kompetence?

Současná jednotka psychologických operací bude začleněna do sestavy už zmiňované skupiny kybernetických sil a informačních operací. Na jejím základě vybudujeme tzv. operační komunikaci, která bude mít širší záběr, ale

A fakta

Kybernetické síly a informační operace (KysIO) přispívají k bezpečnosti a obraně České republiky v kybernetickém prostoru a informačním prostředí. Působí nezávisle, společně nebo v součinnosti s pozemními, vzdušnými a speciálními silami.

Na taktické úrovni monitorují, plánují a řídí operace v kybernetickém prostoru a v informačním prostředí, včetně podpory strategické komunikace AČR. Zahrnují schopnosti ochrany vlastních částí kybernetického prostoru, informačních operací, informačních operací v kybernetickém prostoru, psychologických operací a civilně vojenské spolupráce.

Při ochraně kybernetického prostoru a vedení vojenských kybernetických operací úzce spolupracují s vojenským zpravodajstvím, kde se schopnosti vzájemně doplňují.

jako válku. Proto jsem prohlásil, že kybernetická válka neprobíhá. Dalo by se říci, že se jedná spíše zatím jen o takové to oťukávání. My se musíme připravit na to, o čem jsem mluvil. A k tomu nestačí jen armáda. Stát zná své slabiny a snaží se je řešit. Armáda si je taky uvědomila. Posledním prvkem je společnost. Tam jako armáda můžeme pomoci třeba s osvětou, ale celkovou odpovědnost musí vzít na svá bedra každý z nás.

V poslední době se hovoří o tom, že pro armádu je nezbytné, aby si co nejrychleji osvojila umělou inteligenci. Bude se vaše velitelství podílet i na tomto úkolu?

V budoucnu se armáda bez umělé inteligence neobejde. Jak říkal nedávno náčelník Generálního štábu, i my budeme mít svého kámoše, který nám pomůže v boji. Kdy, v jaké podobě a intenzitě to bude, je teď těžké odhadnout, ale určitě se to stane. Dřív nebo později. Ano, budeme disponovat lidmi, kteří budou mít k tomu co říct. Každopádně umělá inteligence nebude nějaký malý trpaslík, kterého my jako velitelství budeme nasazovat podle potřeby. Stane se součástí řady zbraňových systémů, takže to bude celoarmádní záležitost.

Stojíte za novou formou komunikace armády na sociálních sítích. Zvolili jste vyjadřovací prostředky, které zaujmou či cílí na emoce. Jak jste byl s tou první kampaní zabývající se nákupem nových bojových vozidel pěchoty spokojený?

Byla to první armádní akce svého druhu. Dlouho a intenzivně jsme se na ni připravovali. Máme lidi, kteří nad tím strávili týdny. Celkově si myslím, že nová forma komunikace se podařila. Vyhodnotili jsme si všechny aspekty a musím říci, že nový způsob komunikace měl velmi pozitivní ohlas. Těch pár jednotlivců, kterým nesesla, se proti stovkám a tisícům oslovených a spokojených lidí ztratí jako kapka v moři. Svůj účel plní přesně tak, jak jsme předpokládali.

princiálně bude vycházet z psychologických operací. Takže kompetence řešit nemusíme, protože se krásně všechno bude doplňovat.

Před časem jste prohlásil, že kybernetická válka zatím neprobíhá, útoky hackerů jsou spíše zastrašováním. Jak vůbec poznáme, že jsme se již ocitli

v kybernetické válce, je to výhradně o intenzitě těchto útoků?

Otázka je spíš, co považujeme za kybernetickou válku. Samotný kybernetický útok nedává moc smysl bez ostatních domén, dokáže ničit, ale už ne obsadit a zlomit vůli k odporu. Útoky skutečně probíhají, zatím ale ještě našťastí ne na rovině, kterou obecně přijímáme

Patřily k nejlepším

Průzkumné jednotky z Bechyně se v Bulharsku zúčastnily náročného cvičení v horském terénu Rhodope

Osmnáctikilometrový pochod v náročném horském terénu, lezení na skalách nebo noční bivakování – to všechno mají za sebou průzkumníci 15. ženijního pluku. Mezinárodního cvičení Rhodope se na jihu Bulharska kromě zástupců ženijně průzkumných čt 151. a 153. ženijního praporu zúčastnili také vojáci rakouské, polské a rumunské armády. Cílem cvičení, které zorganizovalo velitelství Pozemních sil bulharské armády v termínu od 8. do 20. září, bylo zvládnutí boje v horách na úrovni čety.

„Vojáci se včlenili do bulharských rot a jednotlivé etapy cvičení pak procházeli společně. V prvním týdnu absolvovali výcvik v přesunech i patrolování v horském terénu a také přežití spojené s přespaním v sedle, které se nacházelo ve výšce 1 960 metrů nad mořem. Nechyběla ani střelecká příprava na střelnici ve výšce 1 100 metrů nad mořem nebo vojenské lezení. Tento výcvik měli na starosti horští vůdci z 6. horské brigády rakouské armády,“ vysvětluje velitel jednotky za českou stranu kapitán Eduard Zíka.

Přestože byl program náročný a vyžadoval nejen skvělou kondici ale i odborné znalosti, sedmnáctka českých ženistů plnila úkoly na sto procent. Jedinou komplikací celého cvičení byla podle poručíka Daniela Schreiberera ze ženijní roty 153. ženijního praporu komunikace v anglickém jazyce.

Na druhou stranu si naši vojáci velice pochvalovali pohostinnost organizátorů a také logistické zabezpečení, především zásobování stravou. „Mně se nejvíc líbilo lezení po skalách a vůbec ta příroda. U nás tak vysoké pohoří, jako je Rhodope, nenajdete. Proto je skvělý, že si můžeme vyzkoušet fungovat i ve vyšších nadmořských výškách,“ zdůraznil poručík David Lysoněk ze ženijní průzkumné roty 151. ženijního praporu. Velkým přínosem pro všechny vojáky byla navíc i účast školených

instruktorů všech zúčastněných národností, kteří mohli nejen cvičícím, ale i sami sobě navzájem předávat nové informace a zkušenosti. Druhý týden věnovali organizátoři akce komplexnímu polnímu výcviku. Program byl založený na scénáři, při němž měl nově vytvořený mezinárodní horský pluk zajistit obranu určitého místa v horském terénu. „Naši vojáci splnili stanovené úkoly na výbornou a byli velice dobře hodnoceni. Ne nadarmo patří příslušníci 15. ženijního pluku ke špičce ve

výcviku v horském terénu v celém resortu Ministerstva obrany a Armády České republiky," zhodnotil výkon ženistů kapitán Zíka.

Rhodope 2019 bylo jednou z prvních přípravných akcí před velkým cvičením horských jednotek European Mountain Phalanx, které se bude konat v roce 2022 v rakouských alpách. A proč se pohoří, ve kterém se cvičení uskutečnilo, jmenuje právě Rhodope? Starověké přísloví vypráví o thráckém králi Hémovi a královně Rhodope, kteří se navzájem milovali tak moc, že se navzájem nazývali zbožnými jmény – Zeus a Héra. Bohy tato drzost

tak rozzlobila, že je od sebe oddělili a přeměnili na vzdálené hory (Balkánská hora a hora Rhodope). Tyto a další legendy přeměnily pohoří Rhodope na místo se zvláštní mystikou.

Text: npor. Zuzana Králová, foto: kpt. Eduard Zíka

Vrtulník W-3A pomáhal v lomu Velká Amerika a nádrži Skalka a Jesenice

Záchranáři v akci

Letecký výsadek, slaňování, záchrana osob v lomu, ale i z vodní hladiny v rámci spolupráce s IZS na cvičení Potopa. Tak vypadalo letové úsilí posádek 243. vrtulníkové letky 24. základny dopravního letectva Praha-Kbely. Pravidelné cvičení prověřilo nejen piloty, ale i záchranáře a mnohým umožnilo vůbec poprvé okusit vyzvednutí pomocí palubního jeřábu, tedy dovednosti, která je u letecké záchranné služby nezbytná.

Záchranář se spouští z jeřábu vrtulníku Sokol.

„Součinnostní výcvik se záchranáři se koná každé tři měsíce. Cvičíme se záchranáři z Plzeňského i Jihočeského kraje, což znamená, že letových aktivit a výcviku je poměrně dost. Výcviky probíhají v různých lokalitách, v tomto případě v unikátním prostředí lomu Velká Amerika,“ uvedl major Marek Bohuněk, řídící cvičení z 24. základny dopravního letectva. Cvičení umožňuje pilotům-záchranářům vyzkoušet si během roku rozličná prostředí a podmínky, ať již jde o záchranu z vody, v horách, lese, ale kupříkladu i záchranu osob z budov. Každý se tak zdokonaluje ve své profesi, aby byl připraven na jakékoliv nenadálé situace. Lom Velká Amerika je pro piloty specifický i v tom, jak se vrtulník v tomto prostředí chová. Všeobecně lze říci, že se pilot může snést do prostoru, který má minimálně trojnásobnou šířku, než činí průměr hlavního

rotoru. Bezpečí posádky je na prvním místě. Činnost záchranářů se s každým letem opakovala. Do terénu v blízkosti figurantů byli záchranáři z řad tábořských hasičů vysazeni pomocí palubního jeřábu. Po signalizaci připravenosti k vyzvednutí se k nim vrtulník vrátil, za pomoci lanového podvěsu je postupně vyzvedl z terénu či lávky nad vodní hladinou a bezpečně přepravil na nedaleký břeh. Během dvou dnů záchranáři nalétali bezmála 10 hodin a uskutečnili desítky záchranných operací. Letové úsilí pokračovalo i v rámci cvičení Potopa 2019.

Potopa 2019

Na tomto cvičení se podílelo dvě stě osob a přes padesát kusů techniky, jejímž úkolem nebyla protipovodňová ochrana, ale záchrana osob za použití speciální techniky pro

mimořádné situace. Ty vycházely z reálných podmínek povodně a zkušeností záchranářů ze zásahu při takovéto živelní události. Nedílnou součástí bylo také prověřit akceschopnost krizových štábů. Vše se odehrávalo v okolí letiště Cheb, kde bylo vybudováno seřadiště techniky včetně místa pro zázemí všech zúčastněných složek a také asistenční centrum pomoci. Kromě armádního vrtulníku W-3A Sokol se do cvičení zapojily též jednotky Hasičského záchranného sboru Karlovarského kraje a složky IZS z řad policie, záchranné služby i vodní záchranné služby. Figuranty pak tvořili příslušníci armády a studenti karlovarské střední odborné školy. „Pro posádku vrtulníku byly připraveny dvě modelové situace. Jedna z nich se odehrávala na zaplavené mostní konstrukci, kde uvízla zraněná osoba. Druhý případ, který jsme museli vyřešit, byl

Nic nebylo ponecháno náhodě,
nechyběl ani vůz RZS.

Záchranář při zásahu na člunu

Sokol v akci

převrácený raft s údajně pěti osobami na palubě. Jedna se neudržela člunu a plavala zraněná na volné vodní hladině nedaleko raftu. Šlo tedy v obou případech o zraněné osoby ve vodě nebo na místech, která zcela obklopovala voda po potopě. Jednalo se o místa, kde bylo nutné využít buď přístup po vodě lodí, nebo leteckou techniku. Vrtulník v těchto případech urychluje celou záchrannou operaci tonoucích či uvízlých osob," popisuje námět cvičení kapitán vrtulníku Jiří Jogl.

Každoroční opakování

Úkolem posádky vrtulníku bylo zachránit osoby za použití palubního jeřábu nebo pomocí lanového podvěsu. „Při ostrém zásahu bychom primárně volili pro oba případy záchrannou pomocí palubního jeřábu, ale chtěli jsme si procvičit obě varianty. V případě záchrany

Hold všem
záchrannářům

Zásah u mostní
konstrukce

Sokol ve Velké Americe

z mostní konstrukce jsme použili palubní jeřáb a podramenní evakuační pás s tím, že se náš letecký záchrannář neodepínal z háku jeřábu. Druhý případ, osoby tonoucí na volné vodní hladině, jsme zahájili spuštěním leteckých záchrannářů na palubním jeřábu na vodní hladinu, a protože šlo o neznámou vodní plochu, nenechal jsem je z paluby vyskakovat přímo do vody. Vyzvednutí leteckých záchrannářů s figurantem proběhlo pomocí lanového podvěsu. Oba zachráněné figuranty jsme pak předali lékaři a sestře k prvotnímu ošetření," vysvětlil kapitán Jogl. Pro personál 243. vrtulníkové letky šlo o létání, jaké pravidelně trénuje na vodních nádržích Hracholusky, Lipno a dalších vytípaných lokalitách. Každoročně si posádky vrtulníku obnovují letové návyky v těchto velmi složitých podmínkách. Létání nad vodní hladinou, tekoucí vodní hladinou a samotná záchrana osob z vodní hladiny nebo z lodí patří k nejnáročnějším součástem pravidelného výcviku letky. Do ostré rozsáhlé akce byly v minulosti posádky vrtulníku W-3A Sokol povolány již v roce 1997 na Moravě, později v roce 2002 při povodních v Čechách. Naposledy byly nasazeny při bleskových povodních v roce 2010 v oblasti Chrastava v severních Čechách, kde evakovaly více než sto lidí.

Text a foto: Michal Voska, kpt. Zuzana Špačková

Domino

V polovině října se uskutečnila v Ústřední vojenské nemocnici v pražských Střešovicích vernisáž putovní výstavy fotografií z vojenských misí „Ten druhý život 2019“, která ukazuje druhou tvář života vojáků v misích a jejich profese. Výstava představuje návštěvníkům vojenské nemocnice činnost válečných veteránů a Armády ČR na misích a zejména prostředí, v němž na těchto misích působí.

Univerzita obrany v Brně se již tradičně účastní Evropského veletrhu pomaturitního a celoživotního vzdělávání Gaudeamus, jehož 26. ročník proběhl na brněnském výstavišti. Případní zájemci o některou z vojenských profesí si sem přicházejí rozšířit informace, které mohli získat na mobilním webu www.jdunaunob.cz, nebo prostřednictvím sociálních sítí.

V říjnu navštívili příslušníci 7. mechanizované brigády Střední školu Trivis v Prostějově a Základní školu v Hněvotíně. V rámci projektu Ministerstva obrany České republiky s názvem Příprava občanů k obraně státu (POKOS) žákům přiblížili armádu a vysvětlili jim, jak se chovat v krizových situacích.

Slavnostním nástupem uctili příslušníci Centra vojenské kynologie v Chotyni, zástupci rodiny a další hosté památku štábního praporčíka in memoriam Tomáše Procházky. Ten zahynul právě před rokem na základně Šindárd po útoku vojáka v afghánské uniformě.

Opět po roce proběhlo v konferenčním sále hotelu DAP Praha historicky druhé Metodické shromáždění asistentů právních poradců. Úvodem prezentoval svoje priority v oblasti právní podpory ZNGŠ-inspektor AČR generálmajor Milan Schulc, správce VO 82. Zároveň byl na právním oddělení Inspektorátu NGŠ věnován prostor odbornému kurzu nových právních poradců velitelů, kteří prošli základním výcvikem v tomto roce.

Do cvičení Cooperative Security 2019 se v Maďarsku zapojili vojáci ze 153. ženijního praporu Olomouc

Ostře střežené hranice

Ochrana hranic a připravenost na zvládnutí migrační krize. To byl hlavní námět mezinárodního cvičení Cooperative Security 2019, které se uskutečnilo ve vojenském výcvikovém prostoru maďarské armády u Veszprému.

Do společného výcviku vojenských a policejních složek pro zvládnutí masové migrace obyvatelstva se zapojilo šest států Středoevropské obranné spolupráce (CEDC). Přes tisíc příslušníků vojenských a policejních složek České republiky, Maďarska, Rakouska, Chorvatska, Slovenska a Slovinska se zaměřilo na nácvik společného postupu při vyhlášení migrační krize po nelegálním překročení hranic jednoho ze států Evropské unie.

V loňském roce přešlo hranice zemí Evropské unie nelegálně 150 tisíc lidí. Jejich vnější hranice jsou pod stálým tlakem. Do jednotek mezinárodní spolupráce se zapojila i Armáda České republiky, která se podílela svojí schopností vybudovat humanitární základnu s maximální kapacitou pro 150 osob.

Plné rozvinutí do 72 hodin

„V rámci cvičení jsme tady na simulované hranici jednoho evropského státu vybudovali humanitární základnu, která by v případě vyhlášení krize sloužila pro přijetí ilegálních migrantů,“ informuje velitel záchranné rotы 153. ženijního praporu Olomouc kapitán Josef Zdanovec, který zde působí jako velitel výstavby humanitární základny. „Úkolem této jednotky by v případě ostrého nasazení bylo roztřídění migrantů, poskytnutí případné první pomoci, včetně zajištění základního ošacení a stravování. Základna poskytuje prostor pro ubytování ve vytápěných stanech, hygienické zázemí, přípravu a výdej stravy, základní lékařské ošetření, včetně dekontaminace a dezinfekce, a v případě potřeby i výdej nutného ošacení. Skládá se z přijímacího střediska, ubytovací a technické části,“ doplňuje velitel olomouckých ženistů.

Humanitární základnu s možností zajištění největší ubytovací kapacity pro 450 osob jsou vojáci schopni rozvinout do 72 hodin. Potřebují k tomu informace o výběru místa a dovoz materiálu. Vyrůst může na travnaté ploše, ale i na zpevněném povrchu, a s logistickou podporou může v místě nasazení fungovat nezávisle na okolí prakticky neomezeně. Samotný provoz základny v místě rozvinutí pak probíhá vždy ve spolupráci s integrovaným záchranným systémem dané země, policejními složkami dané země, případně policejními složkami místní samosprávy.

„Pro nás je toto cvičení velmi cenné v tom, že jsme tu spolupracovali se zahraničními jednotkami, ale i to, že jsme si mohli vyzkoušet situaci při reálném nasazení.“

Životnost základny je neomezená

„Humanitární základna je velmi variabilní, konkrétně zde v maďarském vojenském výcvikovém prostoru jsme postavili modifikaci pro 150 osob,“ informuje poručík Marek Hurta, velitel záchranné čtyři záchranné rotы 153. ženijního praporu Olomouc, který zde v Maďarsku působí jako

Cvičení Cooperative Security 2019 navštívil i ministr obrany Lubomír Metnar (druhý zprava).

Nelegální uprchlíky zadrželi na hranicích vojenské a policejní složky.

Česká armáda vybudovala humanitární základnu, jejíž součástí byl zdravotnický tým.

zástupce velitele výstavby základny. „Tato základna může sloužit nejen pro migranty v případě ilegální či legální migrace, ale může být nasazena i při živelních katastrofách jako jsou povodně nebo průmyslové havárie. Tuto základnu jsme tady postavili v rámci dvou dnů, tj. během 48 hodin, ale rychlost vždy záleží na vycvičenosti osob, které ji staví, a dalších, kteří se na její výstavbě podílejí. Životnost základny je časově neomezená a jsme schopni nezávisle na okolí fungovat až do doby, kdy krizový štáb pro umístění osoby nalezne nějaké příhodnější místo.“

Armáda České republiky má dvě plně připravené materiální základny humanitární pomoci, každou s kapacitou až 450 osob. Uložené jsou u 151. ženijního praporu v Bechyni a 153. ženijního praporu v Olomouci. V minulosti je česká armáda využila při povodních nebo v zimě 2008, kdy v nich pražský magistrát kvůli velkým mrazům ubytoval bezdomovce.

Působí zde i zdravotnický tým

V modifikaci humanitární základny je zahrnuta i část základního lékařského ošetření s vyšetřovnou, izolační i lůžkovou částí.

„Tato zdravotnická část má několik oddělených prostor. Ten základní slouží pro třídění a základní zdravotní vyšetření osob,“ vysvětluje zdravotní sestra, která je součástí zdravotnického týmu působícího v rámci humanitární základny. „V případě, že při tomto prvotním vyšetření vyhodnotíme některé osoby s podezřením na nebezpečnou nákazu, jsou přesunuty do izolační části, kde se dále podrobí detailnějšímu vyšetření. V tomto okamžiku si pak vyžádáme cestou krizového štábu jejich odsun do vyššího stupně zdravotnického zařízení, aby se zamezilo šíření případné infekce mezi dočasně obyvatele humanitární základny. Máme tu i lůžkovou část, která slouží pro pacienty, kteří sice vyžadují lékařskou péči, ale nejsou hrozbou pro ostatní. Tyto pacienty náš tým monitoruje, indikuje případné medikamenty a kontroluje jejich další vývoj v rámci poskytnutí naší zdravotnické péče.“

Uprchlíci míří do Evropy

Cvičení Cooperative Security 2019 bylo zaměřeno na nelegální přechod hranic a zvládnutí této situace hraničními a policejními jednotkami.

Několik migrantů ve stanovém táboře humanitární základny vyvolává nepokoje a slovně útočí na jednotky, které strážejí vnější hranici jednoho z evropských států. Snahou migrantů je ilegálně tuto hranici překročit a proniknout do Evropy.

Ve chvíli, kdy jedna část migrantů odvádí pozornost hraničních jednotek, tři migranti využívají jejich nepozornosti a přes ostatní dráty překračují zakázanou hraniční zónu. Tato část hranic u humanitární základny je však celá monitorována a nelegální uprchlíci jsou zadržáni. Při prohlídce je u jednoho z nich nalezena

Humanitární základnu dokáže česká armáda zabezpečovat neomezeně a nezávisle na okolí.

K potlačení nepokojů v uprchlickém táboře byla povolána zásahová policejní jednotka.

neznámá látka, která je vyhodnocena jako nebezpečná.

Na místo je povolána speciální jednotka na identifikaci nebezpečných látek spolu s hasiči. Látka je po vyhodnocení uložena do speciálního boxu a odvezena k identifikaci do kamenné laboratoře. Pachatel je zadržán a odvezen policejními jednotkami. Další dva jsou vráceni do humanitární základny.

V tu chvíli vznikají nepokoje, ze strany uprchlíků dochází ke slovním útokům, ale i k házení kamenů a dochází i k napadení členů policejní jednotky. Nastupuje zásahová jednotka, která eliminuje a zpacifikuje největší útočníky.

Sladění postupů

„Tyto situace bývají v rámci uprchlických táborů běžné, proto je nutné, abychom si tyto

krizové situace nacvičovali a byli na podobné situace připraveni,“ říká maďarský řídící cvičení Cooperative Security István Szabó. „Cenné na tomto cvičení je především to, že jednotky, které na něm participují, si vyzkouší nasazení v reálných situacích. Podobné záležitosti nacvičují jednotlivé země v rámci svých národních jednotek, ale ve chvíli, kdy si krizová situace vyžádá společné nasazení, je nutné, aby fungovala vzájemná komunikace a byly sladěny jednotlivé postupy. Velmi cenné bylo toto cvičení i pro velitelský štáb jednotlivých zemí, který musel komunikovat nejen v rámci hlavního štábu mezinárodního velení, ale zároveň perfektně fungoval se svými národními jednotkami.“

Text a foto: Jana Deckerová

Armáda dává naději i nadále

V roce 2012 vznikl unikátní projekt, jehož smyslem je najít potenciální dárce kostní dřeně z řad armády a široké veřejnosti. Před dvěma lety se k tomuto projektu armáda vrátila a k dnešnímu dni stála za více než dvěma tisíci nově registrovaných dárců.

V naší zemi onemocní každoročně stovky lidí včetně malých dětí chorobami krvetvorby. Poslední nadějí pro těžce nemocné jsou dobrovolníci, kteří jsou ochotni darovat krvetvorné buňky. „Mimo pravidelné dárce krve máme v našich řadách již stovky registrovaných dárců kostní dřeně. My, vojáci, jsme si vědomi, že jsme v pozicích vhodných dárců kostní dřeně a chceme pomáhat,“ vysvětluje iniciativu armády brigádní generálka Lenka Šmerdová.

„Na příslušníky ozbrojených sil nebo integrovaného záchranného systému jsou kladeny vyšší nároky na zdravotní stav. Kromě toho jsou svým povoláním předurčeni ke spolehlivosti a hlavně jsou ochotni pomáhat,“ vysvětluje ředitel Českého národního registru dárců dřeně Daniel Pagáč. Z tohoto důvodu se do role hlavního iniciátora postavilo Velitelství výcviku – Vojenská akademie Vyškov. Právě zde začínají svou kariéru nejen mladí vojáci, ale také třeba aktivní záložníci.

„Chtěl bych poděkovat za významnou příležitost nejen pro registr, ale hlavně za příležitost pro nemocné pacienty,“ dodal Pagáč.

Bolestivý odběr je mýtus

Do registru dárců kostní dřeně může vstoupit každý, kdo má dobrý zdravotní stav a je ve věku 18 až 35 let. Z registrovaných dárců podstoupí ročně potvrzující vyšetření pro konkrétního dárce asi jen 1 % z nich a skutečný odběr pak přibližně polovina procenta.

V současnosti se krvetvorné buňky odebírají odběrem kostní dřeně z pánevních kostí v narkóze nebo odběrem kmenových buněk, které je podobné odběru plazmy. Druhá z variant je bez nutnosti narkózy, trvá však několik hodin. Ani v jednom případě ale není následkem dlouhodobá bolest nějakého většího nebo intenzivnějšího rozsahu. Stejně tak ani jeden ze způsobů odběru není pro dárce rizikovým.

„Z bezmála 600 nových rekrutů máme 230 zájemců o vstup do registru kostní dřeně. Většinou se setkáváme s tím, že lidé mají z registru strach, protože neví, jak funguje nebo co vlastní odebrání obnáší. Když jim poskytneme relevantní informace, hlásí se nám ihned spousta dobrovolníků. Všichni si říkáme, že kdyby se

nám podařilo zachránit alespoň jeden lidský život, bylo by to fajn,“ vysvětluje jeden z výškových instruktorů rotmistr Tomáš Stránský.

Dárcovství jako nadnárodní projekt

„V tomto roce disponujeme již 92 600 registrovanými dárce kostní dřeně, v příštím roce bychom rádi přesáhli metu sta tisíc. Věřím, že právě spolupráce s armádou k tomu výrazně přispěje,“ vysvětluje primář Českého národního registru dárců dřeně Pavel Jindra.

Samotný národní registr nedokáže pokrýt širokou škálu potřeby kostní dřeně. Cílem je však nadále rozšiřovat databázi o optimální domácí dárce, což je levnější a pro případ potřeby rychlejší. „Armáda dává naději“ tak není pouze projektem armády a Českého národního registru dárců dřeně, ale také Ústřední vojenské nemocnice – Vojenská fakultní nemocnice Praha a Nadace pro transplantaci kostní dřeně.

A fakta

Přijď se zapsat do Českého národního registru dárců dřeně a daruj šanci na život! Více potenciálních dárců znamená větší naději pro těžce nemocné pacienty.

Vstoupit do registru jde po celé České republice. Kam to máš nejbliž, zjistíš na www.kostnidren.cz.

Přihlásit se nebo získat více informací můžeš také v Ústřední vojenské nemocnici nebo na e-mailové adrese marketa.truhlarova@uvn.cz.

Patronem olympijský vítěz

Český moderní pětibojař, olympijský vítěz z londýnských her 2012, mistr Evropy 2010 a člen Armádního sportovního celku Dukla nadporučík David Svoboda se stal patronem projektu. „Měl jsem příležitost zaregistrovat se u mobilního výjezdového týmu. Ihned jsem se dozvěděl vše o dárcovství a samotný odběr krve trval krátkou chvíli. Vnímám to jako povinnost se zaregistrovat,“ říká nadporučík Svoboda.

Text: mjr. Tomáš Maruščík, foto: mjr. Jakub Šimíček

Inspektorát GS AČR během jednání

Jednou z priorit náčelníka Generálního štábu AČR armádního generála Aleše Opaty je zredukování administrativní zátěže na nejnižších stupních velení

Snížení papírování na rotě

Jako jeden z nejdůležitějších úkolů pro své funkční období si náčelník Generálního štábu Armády České republiky armádní generál Aleš Opaty stanovil snížení administrativní zátěže na stupni rota (uvedeno na vyhodnocení roku 2018 dne 27. 2. 2019). Cílem je ulevit velitelům na nejnižších stupních velení, zejména velitelům rot, od administrativní zátěže, jejíž nárůst je dlouhodobým negativním trendem v každé byrokratické organizaci, a vytvořit jim prostor pro osobní řízení a organizaci přípravy jednotek. Splnění tohoto cíle vnímá náčelník Generálního štábu AČR jako důležitý vstřícný krok ve vztahu k jednotkám, k udržení si jejich

důvěry v současné velení AČR a integrální součást legitimacy velení AČR. Koordinací naplňování tohoto úkolu byl pověřen Inspektorát náčelníka Generálního štábu v čele se zástupcem náčelníka Generálního štábu – inspektorem Armády České republiky generálmajorem Milanem Schulcem.

V první fázi (od ledna 2019) příslušníci Inspektorátu náčelníka Generálního štábu analyzovali stovky podnětů k rušení, redukci, zjednodušení nebo digitalizaci různých dokumentů, administrativních činností a mandatorních zaměstnání, které jim byly předány od Velitelství pozemních sil, Velitelství vzdušných

sil i Velitelství výcviku – Vojenské akademie. Následně verifikovali oprávněnost těchto návrhů a požadavků přímo s funkcionáři od stupně rota u vybraných útvarů Armády České republiky a v součinnosti s náčelníky štábů jednotlivých sil.

Na základě získaných poznatků byl proces uchopen jako dlouhodobý úkol a bude řešen po etapách. V první etapě se příslušníci inspektorátu zaměřili na čtyři oblasti, kde jsou problémy s byrokratickou zátěží nejpalčivější:

1. oblast mandatorních zaměstnání organizovaných na stupni rota nad rámec programů přípravy (Prog-1-3),
2. oblast vedení výkazové finanční, personální a jiné dokumentace paralelně s aplikacemi v programu „Distribuce a export příspěvků osob“ (DEPO) nebo odvoditelné z údajů v DEPO, případně možnost doplnění nových funkcionalit do DEPO,
3. oblast vedení plánovací a výcvikové dokumentace a evidence výsledků přípravy na stupni rota,
4. oblast vedení evidenční a výkazové dokumentace v oblasti logistiky, zejména u majetku, zbraní a techniky.

Všechny podněty a návrhy směřované do těchto oblastí byly v první řadě konzultovány s odbornými gestory na úrovni sekcí Ministerstva obrany a agentur. Na základě stanovisek

těchto gestorů je nyní připravován návrh nařízení náčelníka Generálního štábu Armády České republiky k implementaci změn. Největší problémy se vyskytly při řešení třetí oblasti, kde různost stanovisek oslovených gestorů neumožnila přípravu jednotného návrhu na obsah a rozsah úpravy dotčených vnitřních předpisů. Proto musel být rozhodnutím náčelníka Generálního štábu Armády České republiky ustaven pracovní tým k přípravě jednotného a konsenzuálního návrhu, který by odrážel potřeby všech součástí armády. Očekávané výsledky tento tým předložil koncem září tohoto roku. V průběhu měsíce října bylo připraveno výše zmíněné nařízení k implementaci tak, aby se maximum připravovaných změn mohlo promítnout do procesu plánování na rok 2020.

Není to poprvé, co se Velení Armády České republiky snaží snížit rostoucí administrativní zátěž na stupni rota. V uplynulých letech došlo několikrát k obdobným jednorázovým akcím, jejichž výsledky však byly řešeny a implementovány do praxe cestou nařízení z jednotlivých úrovní velení. Na základě těchto zkušeností se současný Inspektorát NGŠ rozhodl zvolit odlišný, více systémový přístup k řešení problému, s důrazem na časový horizont trvání dosažených kýžených změn. Principem je vytvoření systémového rámce úpravou a doplněním relevantních ustanovení ve

vnitřních předpisech a pomůckách, zpracováním nových klíčových předpisů a pomůcek, doplněné vytvořením a spuštěním nových funkcionalit v programu DEPO a přípravou aplikace pro tištění rozvrhů zaměstnání, která je již ve zkušebním provozu a její zpřístupnění k užívání se plánuje na prosinec tohoto roku. Současně bude Inspektorát náčelníka Generálního štábu důsledně posuzovat všechny další návrhy připravovaných nových vnitřních předpisů a pomůcek z hlediska jejich dopadů na administrativní zátěž jednotek a útvarů. Celý proces snižování administrativní zátěže by neměl mít kampaňovitý charakter, ale měl by vycházet z pravidelného hodnocení stavu administrativní zátěže nejnižšího velitelského sboru, a to jak gestory za jednotlivé oblasti, tak jednotkami a jejich nadřízenými stupni velení. Příští rok bude tento kontinuální proces etablován do systému Lessons Learned. O základních opatřeních připravované II. etapy procesu snižování administrativní zátěže na stupni rota (prapor) na rok 2020–2021 budete informováni v některém z příštích čísel A Reportu. Děkujeme za pozitivní ohlasy, podporu a jakákoliv zpětná vazba a návrhy cestou Lessons Learned i cestou přímé komunikace s Inspektorátem náčelníka Generálního štábu jsou vítány.

*Text: Inspektorát Generálního štábu AČR,
pplk. Radovan Wiesner
foto: Vladimír Marek a I GŠ AČR*

Využití exoskeletonových systémů

Exoskeletonové konstrukce pomáhají člověku zvýšit jeho fyzické schopnosti, např. pracovat s větší zátěží či se pohybovat rychleji a s větší výdrží. Patří k technologiím podporujícím zvyšování lidských možností (lidská augmentace) a představují možné předpoklady i pro zvýšení schopností AČR.

Tuto novou technologii lze také aplikovat ke zvýšení efektivity schopností vojáka na bojišti. Jedním z důvodů vývoje exoskeletonových konstrukcí (systémů) v ozbrojených silách jsou stále vyšší požadavky na hmotnost nesené výstroje a výzbroje, která se u některých armád blíží 80 kg. Exoskeletonové konstrukce odlehčují zatížení na lidské části těla, zejména na klouby. Při výrobě těchto konstrukcí se využívají především materiály jako titan, ocel nebo plasty.

Použitím exoskeletonových systémů se dosahuje nejen snížení zatížení vojáka, ale rovněž v závislosti na použitém systému lepší pohyblivosti v terénu, včetně výdrže vojáků. Použití exoskeletonových systémů tak zvyšuje operační schopnosti jednotek, a to zejména speciálních, ženijních, logistických apod. Zároveň představuje i prevenci proti fyzickým poraněním.

V současné době jsou nejdále s vývojem těchto systémů USA, Kanada, Austrálie, Velká Británie, Izrael, Rusko a Čína.

Využití exoskeletonových konstrukcí lze uplatnit kupříkladu při používání těžké výstroje, což je i případ projektu „Integrace exoskeletonu na bojišti“, který byl zahájen v roce 2017 ESCD (The NATO Emerging Security Challenges Division) ve spolupráci s NCIA (NATO Communication and Information Agency) jako součást DAT POW (NATO Defense Against Terrorism Programme of Work). Projekt by měl být ukončen do konce roku 2019. V rámci tohoto projektu je řešen úkol aplikace exoskeletonového systému do pyrotechnického obleku příslušníků EOD (Explosive Ordnance Disposal) týmů. Teprve po provedení zkoušek a příslušných certifikací se předpokládá rozšíření exoskeletonových systémů do dalších jednotek.

Během workshopu tohoto projektu, který se konal ve dnech 15. – 17. dubna 2019 v Trenčíně, byly řešeny (včetně praktických zkoušek) mj. otázky omezení použití exoskeletonů z hlediska stability, kompaktnosti, přizpůsobivosti (na tělo, terén a k dané aktivitě) a možností rychlého použití (vystrojení a odstrojování). Součástí praktických zkoušek bylo rovněž měření zatížení příslušníků EOD týmu při manipulaci s municí s použitím exoskeletonových systémů a bez jejich použití.

Tyto systémy budou pravděpodobně využity u EOD jednotek působících v rámci asymetrických operací (snížení počtu obětí vzhledem k nasazení v osídlených oblastech, ochrana konvojů, neznámý terén, potřeba rychlého postupu/činnosti).

Samotná možnost podpory pozemních jednotek těmito prostředky vyvolává značný zájem zemí o jejich využití.

Celková perspektiva využití těchto systémů v budoucnosti bude utvářena novými požadavky a především přístupem k novým technologiím. Ve spojení s dalšími technologiemi jako jsou biotechnologie, umělá inteligence (včetně využití senzorů) či nanotechnologie nebo telerobotika (oblast robotiky, která se zabývá řízením poloautomatických a automatických strojů na dálku) budou tyto systémy nabývat stále širšího uplatnění a významu.

Stejně jako je kostra pro člověka „nosnou a spojovací“ konstrukcí, bude možné exoskeletony využívat nejen jako nosné konstrukce, ale rovněž jako integrační prvek pro další systémy dle požadovaných schopností. Konkrétně se může jednat např. o ochranné prvky, zbraňové systémy, informační systémy apod. Díky těmto technologiím se může člověk přiblížit v řadě schopností robotickým systémům vyznačujícím se mj. vysokou výkonností, přesností, odolností, rychlostí či dobou používání.

Text: Pavel Lipowský, foto: archiv AR

Využití teleskopického obušku

Vojenská policie pravidelně přezkušuje své příslušníky a instruktory

Boj zblízka

„Sebeobrana a boj zblízka“ je pojem známý v celé AČR a resortu MO a vznikl před lety zavedením systému Musado MCS do výcviku Speciální tělesné přípravy (STP). Účelem výcviku boje zblízka je plnění vojenských, případně policejních úkolů, při kterých může dojít k řešení krizových situací nebo časové tísni a není možnost řešit konflikt jinak, než osobním kontaktem s protivníkem za využití praktických dovedností. V případě Vojenské policie se jedná o tzv. služební zákrok.

Boj zblízka obsahuje třístupňový systém výcviku. 1. stupeň obsahuje základní techniky jako údery, kopy, páky, pády, přehozy a porazy, dále techniky sebeobrany beze zbraně, techniky obrany proti napadení nožem nebo tyčovitým předmětem a základy cvičného úderového boje a boje na zemi. 2. stupeň výcviku rozšiřuje první stupeň o další techniky boje zblízka, například škrcení, podmetry, likvidace stráží, využití improvizovaných zbraní a podobně. Určen je hlavně pro složky nebo jednotky, které potřebují techniky boje zblízka pro plnění služebních povinností, mezi ně patří i Vojenská policie. Třetí a nejvyšší technický stupeň boje zblízka je určen zejména speciálním jednotkám, ale také je zaměřen na výcvik osob (instruktorů), kteří celý systém boje zblízka u jednotlivých složek koordinují a vedou.

Zadržení pachatele

Dva čtrnáctidenní kurzy ročně

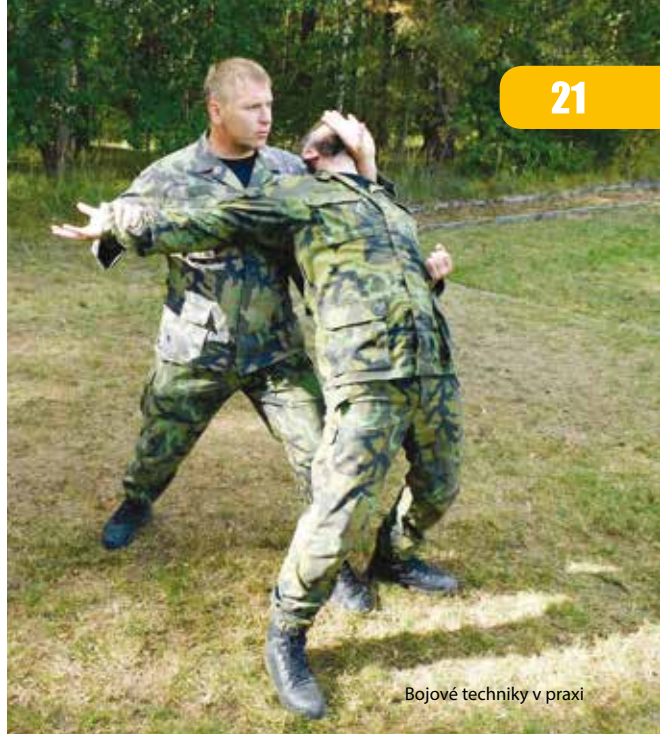
Vojenská policie dvakrát ročně organizuje čtrnáctidenní kurz boje zblízka pro své příslušníky. A to v dubnu a září v posádce Bechyně. Cílem tohoto kurzu není pouze získat nebo obnovit licenci instruktorů boje zblízka z řad vojenských policistů, ale také tyto instruktory (případně budoucí instruktory) vycvičit v boji beze zbraně, boji na zemi, boji s nožem, teleskopickým obuškem, poutání, odzbrojovacích technikách a dalších dovednostech boje zblízka a použití donucovacích prostředků. Zejména poutání a použití teleskopického obušku a další oblasti patří k doméně Vojenské policie, protože patří mezi donucovací prostředky podle zákona o Vojenské policii. Za tímto vším stojí hlavní instruktor boje zblízka pro Vojenskou policii, praporčík Jindřich Šváb, držitel třetího a nejvyššího stupně v boji zblízka. Jindřich Šváb je příslušníkem Velitelství Vojenské policie Tábor a jako hlavní instruktor u Vojenské policie působí od roku 2010 ve skupině výcviku. Tento rok se konaly kurzy boje zblízka na přelomu měsíce března a dubna a v měsíci září tradičně v Bechyni. Kurzu se zúčastnilo kolem dvaceti příslušníků Vojenské policie ze všech velitelství policie, kteří se celé dva týdny intenzivně pod vedením hlavního instruktora Jindřicha Švába a jeho asistenta, nadrotmistra Jana Kopeckého (instruktor 2. stupně boje zblízka), připravovali na získání licence instruktora STP boje zblízka. Úspěšní příslušníci Vojenské policie, kteří se stali instruktory boje zblízka, vedou výcvik u jednotlivých velitelství, oddělení a skupin Vojenské policie.

Nadstavbová úroveň instruktorů

Obsahem tohoto kurzu bylo i proškolení instruktorů STP boje zblízka v profesním přezkoušení v této oblasti – tzv. kontrolní cvičení na rok 2019 obsahující také použití donucovacích prostředků, které u Vojenské policie mohou vést a přezkoušovat pouze certifikovaní vybraní instruktoři STP boje zblízka.

V roce 2019 vznikla nadstavbová úroveň instruktorů u Vojenské policie „Instruktor služebních zákroků“. Základním předpokladem zařazení do kurzu pro instruktory služebních zákroků je licence instruktora boje zblízka, čímž adept zaručuje potřebné dovednosti v této oblasti, tzn. páky, odváděcí techniky, použití donucovacích prostředků atd. Mezi adepty na instruktory boje zblízka a následně účastníky kurzu boje zblízka pro Vojenskou policii bývají většinou vybíráni příslušníci, kteří mají předpoklady a zkušenosti v oblasti bojových umění nebo úpolových sportů. I přesto, že se jednotlivé techniky mohou lišit, adepty zpravidla mají osvojené dovednosti a návyky jako jsou například pohybová koordinace, rychlost provedení, rychlost reakce, vzdálenost, bojovnost, fyzická i psychická odolnost, vytrvalost apod.

Text: Jan Kopecký, Michal Voska, foto: Jan Kopecký

Bojové techniky v praxi

Obrana proti noži

Účastníci čtrnáctidenního kurzu

**Chceme uchazeče
z celé armády...**

Průzkumáci z brnky

Sedmnáct uchazečů k průzkumným týmům a dvanáct k operátorům kompletů C4ISTAR. Tolik zájemců se sjelo začátkem letošního září do Žatce, kde velitelství 4. brigády rychlého nasazení pořádalo výběrové řízení pro nové příslušníky obou profesí. Náročné disciplíny prověřily všechny uchazeče po odborné, ale i osobnostní stránce. Vysoké nároky byly kladeny na vytrvalost, inteligenci, ale i silnou vůli.

„Je přirozené, že se k nám hlásí hlavně „brnkaři“, my ale stojíme o zájemce z celé naší armády,“ říká člen komise pro výběrové řízení nadporučík Martin Čutťa. „Chceme rozvíjet schopnosti brigádního průzkumu a začlenit do přípravy zkušenosti vojáků odjinud. Výběr průzkumáků od operátorů C4ISTAR proběhl ve stejném termínu, ale odděleně. Příslušníci průzkumných jednotek totiž potřebují především nezdolnost, flexibilitu, schopnost sebezapření a samostatné myšlení. Na straně operátorů ke kompletům C4ISTAR je zase nezbytná znalost angličtiny, technického nadání a hlubší analytické schopnosti. Proto naši instruktoři nastavili jednotlivé disciplíny tak, aby se požadované znalosti a vlastnosti projevily během čtyřdenního výběrového řízení.“

Jak výběrovky fungují

Výběrová řízení k průzkumným týmům a kompletům C4ISTAR jsou koncipována jako

přezkoušení požadovaných dovedností v oblastech průzkumné, topografické, tělesné, taktické, střelecké, spojovací a zdravotní přípravy. „Uchazeče k průzkumnému týmu si často budoucí kolegové předem tipují na základě jeho pracovní výkonnosti a zájmu o profesi ještě předtím, než vůbec sám zauvažuje o službě u takové jednotky,“ říká člen výběrové komise nadrotmistr Pavel Denigr. „Takového adepta pak samotní průzkumáci osloví a v případě jeho zájmu mu vysvětlí, co tato služba obnáší. Stále ale u nich platí, že jsou nejvíce motivováni srdcem a touhou být součástí výjimečného, hrdého a nadprůměrného týmu.“

Komplety C4ISTAR jsou určeny pro velitele mechanizovaných rot a čet, proto si uchazeče vybírají sami velitelé rot, obvykle ze svých příslušníků. „Oni sami totiž nejlépe znají schopnosti svých podřízených a v případě úspěšného zvládnutí výběrovky má tak uchazeč jisté, že bude na služební místo operátora zařazen,“

pokračuje zástupce vedoucího komise pro C4ISTAR nadrotmistr Nebeský.

Den první – začínáme

Po úvodním inprocessingu a zahajovacím nástupu začalo výběrové řízení pěkně zostrá. Stmelovací přespolní běh na pět kilometrů měl jediný cíl. Oprostit uchazeče od jejich minulosti a nastolit atmosféru výběru k elitním jednotkám.

Vědomí uchazečů, že se stali pouhými čísly, na sebe nedalo dlouho čekat. „Tato disciplína nastavila rámec celého výběrového řízení a ukázala adeptům, že základem úspěchu je tým a že individualismus se v příštích dnech nevyplatí,“ zhodnotil zástupce vedoucího komise nadporučík Čutťa.

Zájemci o profesi operátora kompletů C4ISTAR nezačali o nic volněji. Odevzdání životopisu, motivačního dopisu, doplnila to kontrola materiálu, posilování a běh, a to vše ještě před zahajovacím nástupem.

Budoucí průzkumáci si po doběhnutí v rámci kontroly materiálu vyzkoušeli balení batohů na čas. „Mnozí z nich tady dostali další lekci. Museli si uvědomit, že zamyslet se nad zadaným úkolem šetří pot a krev,“ upozorňuje další z vedoucích instruktorů, rotmistr Radek Ševc. „Uchazeči o službu operátorů kompletů C4ISTAR už byli tou dobou na učebně zaplavení teorií a množstvím přednášek. Hned první den opakovali zásady zpravodajské analýzy, a zatímco průzkumáci před západem slunce zdolávali překážkovou dráhu NATO, operátoři byli už přezkušováni z tvorby hlášení a předávání zpráv v angličtině.“

Namísto vytouženého spánku čekal na všechny účastníky tým psychologů pod vedením nadporučíka Radima Pekaře. Baterie testů byla zaměřena zejména na úroveň rozumových schopností a osobnostní charakteristiky. Na spánek zbylo jen pár hodin.

Den druhý – 18 hodin za námi, 60 před námi

Ráno začalo plaváním. Podzimní chlad a velké výkyvy teplot podtrhly náročnost celé disciplíny. „Pod taktickým námětem museli přeplavat na druhý břeh a vrátit se zpět,“ popisuje úkol instruktor nadrotmistr David Florian. „Proud je neúprosně unášel a hodnotili jsme jejich houževnatost a schopnost připravit nesený materiál k překonání vodní překážky.“

Souběžně museli operátoři C4ISTAR v rámci své disciplíny zvládnout propojit jednotlivé sestavy kompletu a prokázat schopnost s komponenty pracovat, např. měřit vzdálenosti, vyčítat souřadnice nebo zasílat nákrepy a zprávy.

Odpoledne se pak obě skupiny spojily a čekalo na ně přezkoušení z topografie, spojovací a průzkumné přípravy. Znovu na ně čekal tým psychologů, kteří testovali jejich pozornost, paměť a schopnost soustředit se za nepříznivých podmínek.

„Jsem tady už podruhé, pohořel jsem na postřehovém psychologickém testu,“ svěruje se M. H., uchazeč ze 43. výsadkového praporu. „Docela se to ve mně tlouklo, jestli se mám přihlásit znovu. Podruhé mi disciplíny přišly jednodušší, ale fyzicky jsem vyčerpaný ještě víc než minule.“

Den třetí – řady prořídly

Pět uchazečů do třetího dne kvůli zranění nenastoupilo. „Na ostatní čekalo komplexní přezkoušení ze střelecké přípravy a bojové střelby,“ konstatuje nadporučík Martin Čutta. „Pod dohledem střeleckých instruktorů 4. brn museli adepti prokázat schopnost bezpečné manipulace se zbraněmi za ztížených podmínek.“ Po střelbách čekal na průzkumáky lezecký trenažér Jakub, kde museli prokázat základní manipulaci s lanem a překonání exponované překážky.

Druhý tým „operátorů“ opět zasedl na učebně, kde následovalo opětovné teoretické i praktické „mučení“ z obsluhy kompletů C4ISTAR a zpravodajské analýzy.

Poté se obě skupiny opět spojily a od této chvíle již absolvovaly zbytek výběrové společnosti. Po přezkoušení z rozpoznání cizích armád nastoupil znovu tým psychologů s disciplínami zaměřenými na týmovou spolupráci. „To bylo však jen zahřívací kolo, protože následoval náročný noční orientační běh, který byl zaměřen na práci s buzolou a krokoměrem. Tady se ukázaly mezery v orientaci. První uchazeč ztrácel dvě hodiny na prvního, a proto si tak vysloužil jen malou porci spánku,“ informuje Čutta.

Den čtvrtý – je to za námi!

Poslední disciplínou byl přesun na 30 kilometrů se zátěží a nastoupilo do ní devatenáct uchazečů. „Na účastnících byla vidět únava, kterou maskovali odhodláním. Bolest,

A fakta

C4ISTAR – zkr. znamenající soubor činností směřujících k efektivnímu sdílení informací v reálném čase, napříč prostorem operace mezi všechny zainteresované prvky: Command – velení, Control – řízení, Communications – komunikace, Computers – zpracování dat, Intelligence – vojenské zpravodajství, Surveillance – sledování, Target Acquisition – akvizice cílů a Reconnaissance – průzkum.

Pocity účastníků

„Celkově to byla jedna z nejdůležitějších zkušeností, jaké jsem zažil. Párkrát jsem si sáhl na dno a přemýšlel jsem, jestli mi to za to stojí. Potom jsem si vzpomněl na slova velitele výběrového řízení, pana majora Kročka, že budeme první na svých pozicích. Každému v armádě se nepodaří být u něčeho první. Proto stojí za to projít si tím peklem...“

M. B., účastník VŘ z 42. mpr

„Výběrové řízení skončilo nadmíru úspěšně. Bylo to způsobeno výbornou přípravou účastníků, kterou měli na starost zpravodajské skupiny jednotlivých praporů 4. brn, a schopností účastníků stmelit se a spolupracovat.“

npor. Dušan Varga, člen komise výběrového řízení za 42. mpr

„Na začátku pochodu jsem měl suprový tempo a parádní čas až do doby, než jsem minul kontrolní bod. Pak jsem asi na čtyřicet pět minut takzvaně zakufroval, protože jsem v lese minul odbočku na modrou značku z kopce dolů... Což potom stálo velký úsilí dohnat. Nakonec jsem to našťěstí zvládnul...“

J. M., účastník VŘ z 42. mpr

pochyby a všudypřítomné zoufalství. Bylo na každém, zda vyhraje vůle nebo pohodlí,“ informuje nadporučík Čutta.

Z celkového počtu 29 uchazečů splnilo deset příslušníků podmínky pro pozice příslušníků v průzkumných týmech a devět operátorů kompletů C4ISTAR.

Text: npor. M. Čutta, npor. R. Pekař, nrtm. O. Nebeský, foto: nrtm. P. Jech

Na Olomoucku vyvrcholilo
mezinárodní cvičení Pozemních sil
Armády ČR Czech Lion 2019

Tisíc vojáků Visegrádu na Libavě

Čtyři státy, čtyři armády, tisícovka vojáků a osm desítek vojenské techniky. Armády států Visegrádské skupiny (V4) České republiky, Slovenska, Maďarska a Polska spojily své síly při velitelsko-štabním cvičení Czech Lion 2019. To začátkem října během deseti dnů prověřilo především schopnosti velitelů a mezinárodních štábů velet podřízeným jednotkám bojového uskupení, plánovat a řídit boj a pružně reagovat na vývoj situace na bojišti. Českou republiku reprezentovalo 7. úkolové uskupení postavené na bázi 73. tankového praporu.

Jeden ze států Visegrádské skupiny je napaden, nepřítel překračuje hranice a získává převahu nad dobytým územím. Napadený stát aktivuje svoji armádu a vzhledem k nepříznivému vývoji v prostoru bojového konfliktu povolává spojenecká vojska států Visegrádské skupiny, jejíž součástí je i 7. úkolové uskupení. Jednotky napadeného státu vyráží na hranice. Nepřítel však udeří nebyvalou silou a svého protivníka odráží. Hlavní místo velení okamžitě reaguje na aktuální situaci na bojišti. Rozkazem stahují své pozemní jednotky a do bojů zapojují leteckou podporu, bojové letouny L-159 Alca a bitevní vrtulníky Mi-24. Aktivuje se i dělostřelectvo, které nasazuje do bojů samohybné kanonové houfnice Dana. Nepřítel je paralyzován a jeho postup je zastaven. Pozemní technika 73. tankového praporu spojuje své síly a na základě rozhodnutí velení vyráží proti narušiteli hranic.

Tanky jako bojová síla

Cvičení probíhalo v posádkách Hranice, Přáslavice, v Centru simulačních technologií Brno a v prostoru Velká Střelná ve vojenském újezdu Libavá. Tady vyvrcholila závěrečná ukázka, kde praporní úkolové uskupení prezentovalo své dosažené schopnosti.

„Přípravenost demonstroval 73. tankový prapor, posílený o mechanizovanou rotu a minometnou četou 71. mechanizovaného praporu, mechanizovanou rotu 4. brigády rychlého nasazení, palebnou četou 13. dělostřeleckého pluku, průzkumnou skupinu 53. pluku průzkumu a elektronického boje, četou minových vrhačů 153. ženijního praporu a tankovou četou aktivní zálohy. Svými schopnostmi je pak doplnily i vzdušné síly Armády České

Cvičení Czech Lion 2019
se zúčastnila i 4. brigáda
rychlého nasazení.

Českou republiku reprezentovalo 7. ÚÚ postavené na bázi 73. tankového praporu.

republiky," informuje kapitán Ladislav Kabát ze 7. mechanizované brigády. „Díky podpoře Centra simulačních a trenažerových technologií, využívající standardizovanou aplikaci NATO, bylo možné vytvořit takové prostředí, v němž velitelé a štáby v koaličním kontextu řídili obranné i útočné operace opravdu komplexně.“

Velitelé prokázali své schopnosti

Cílem společného cvičení armád Visegrádské skupiny bylo sladit postupy a principy použití všech druhů vojsk při řešení základních taktických činností v rámci operací vyšší intenzity. Účelem podobných výcvikových aktivit je nadále rozvíjet schopnosti, které byly v poslední dekádě opomíjeny z důvodu soustředěného úsilí na problematiku protipovstaleckých operací v různých oblastech světa.

„Cvičení Czech Lion 2019 bylo zaměřeno především na prověření schopností interoperability a na přípravu možného společného nasazení v zahraničních operacích," konstatoval náčelník Generálního štábu Armády ČR armádní generál Aleš Opata. „Bylo to především velitelsko-štabní cvičení, jehož závěry potvrdily schopnost velitelů a mezinárodních štábů velet podřízeným jednotkám bojového uskupení, společně plánovat a řídit boj a okamžitě reagovat na aktuální vývoj situace na bojišti.“ V minulých letech se změnila bezpečnostní situace, proto musela i česká armáda v této oblasti změnit některé přístupy a postupy. Jedna ze základních věcí je pevnější etablování nejen v rámci NATO, ale užší spolupráce nabývá právě společné působení v rámci Evropy prostřednictvím společného nasazení armád států Visegrádu. Znamená to především zaměření na výcvik a přípravu větších celků, což je brigáda a prapor.

Využití počítačové simulace

„Významné je nejen to, že společně cvičí příslušníci různých armád, kde komunikačním jazykem je angličtina, ale také to, že místa velení jsou rozvinuta na několika místech zároveň a v maximální míře je využita podpora počítačových simulací," upozorňuje kapitán Ladislav Kabát.

Interoperabilita informací

V rámci cvičení Czech Lion 2019 byl také využit informační systém velení a řízení Pozemních sil AČR „Dolphin“, který svojí interoperabilitou podporuje výměnu informací mezi jednotlivými cvičícími zeměmi. V české armádě funguje tato interoperabilní verze od roku 2013.

Je to softwarový systém, který pomáhá všem stupňům velení s plánováním, řízením a vedením bojové činnosti. Může být charakterizován jako systém, který umožňuje štábu udržovat si přehled o běžících operacích prostřednictvím konkrétních rozpoznávaných obrazů bojiště, a také pokračovat v plánování budoucích operací a misí. Pokrývá celou šíři spojení od nejnižšího stupně velení, přes vozidlo až po velitelský štáb. Pokrývají se s ním zejména mezinárodní cvičení, kde se zároveň tento systém testuje ve spolupráci s dalšími armádami v rámci NATO. Bez problémů funguje s informačními systémy aliančních armád, a to téměř okamžitě.

Text a foto: Jana Deckerová

Bechyňští potápěči cvičili v břidlicovém lomu u obce Svobodné Heřmanice na Opavsku

Sáhli si téměř na dno

Vyzdvížení a transport břemene různé velikosti, případně montáž konstrukcí pod hladinou. Tohle všechno nacvičovali potápěči 15. ženijního pluku z Bechyně v krásném prostředí zatopeného břidlicového lomu kousek od obce Svobodné Heřmanice na Opavsku. Necelá dvacítku statečných se zde dva týdny připravovala na situace podobné těm, při kterých budou muset naostro zasáhnout.

„Hlavní rozdíl mezi vojenským potápěčem a tzv. potápěčem integrovaného záchranného systému je v samotném zaměření. My máme za úkol převážně ženijní činnost, například prozkoumat vodní překážku. V období války kontrolujeme vodní hráze nebo stavby, jestli nejsou podminované, anebo se naopak snažíme tyto objekty za použití min a jiných výbušných zařízení zničit. Policejní a hasičské jednotky mají hlavní funkci záchrannou, například pátrání po osobách,“ upřesňuje svoji roli vojenský potápěč nadrotmistr Karel Háječek.

Cíl je jasný. Jít pod vodu, splnit zadaný úkol bez ztráty materiálu nebo poškození zdraví. Rozmanitost cvičení je v zadání úkolu, povětrnostních podmínkách, viditelnosti pod vodou a v osobách, které spolu musí spolupracovat. Potápěči se pohybují v hloubkách okolo 35 metrů pod vodou (což odpovídá výšce například dvanáctipatrového paneláku). A to v závislosti na dosaženém stupni kvalifikace a zkušenosti ve stanoveném čase ponoru. V této hloubce, tedy téměř až na dně lomu, na ně působí tlak čtyř atmosfér, což je čtyřikrát vyšší než na hladině. V takto ztížených podmínkách navíc musí fungovat za umělého osvětlení. Kvůli špatné viditelnosti

je důležité i správné předávání signálů mezi potápěči.

„Při výcviku dochází k předání teoretických a praktických zkušeností a znalostí problematiky a případných rizik od zkušenějších potápěčů. Potápění je vysoce riziková a náročná činnost, kdy mírné opomenutí znamená poškození zdraví a v horším případě ohrožení života potápěče,“ konstatoval řídící potápěčských prací a zároveň potápěč cvičitel rotný Lubomír Šimek.

Nejhorším možným scénářem je nehoda potápěče ve větší hloubce. Právě proto ženisté nacvičují i záchranu a transport zraněného do dekompresní komory DK HAUX.

„Toto zařízení slouží k léčbě a zmírnění následků nehod pod vodou a dekompresní nemoci,

ke které může dojít například když se potápěč musí z nějakého důvodu rychle vynořit. Kromě ženistů se tohoto výcviku účastní také lékařský personál, který dohlíží na zdravotní stav potápěčů při akci,“ dodává Šimek. Každý rok zkouší potápěči z Bechyně a Olomouce nové metody, postupy a vybavení. Materiál musí pravidelně udržovat, aby nic pod vodou neselhalo. Pokud se ale něco nečekaného stane, musí každý z účastníků vědět, co má dělat. I proto je tato profese nejen fyzicky, ale i psychicky náročná.

Text: kpt. Zuzana Králová, foto archiv 15. ženijního pluku

Čeští a slovenští hasiči se opět sešli
ve výcvikovém prostoru Lešť

Efektivita společného zásahu

Ve dnech 12. – 18. října hostila slovenská Lešť již každoroční cvičení vojenských hasičských jednotek. Čeští i slovenští hasiči tak spojili své síly a pod záštitou Slovenských vzdušných sil a sekce podpory MO ČR zastoupené Agenturou logistiky a za přispění slovenských zdravotníků společně cvičilo 61 českých a 35 slovenských vojenských hasičů a 11 kusů zásahové techniky.

Zaměřili se nejen na taktická cvičení vyproštění osob z havarovaného automobilu nebo zásah na havarovaný vrtulník, ale i na řadu

operačních zadání. Mezi ty hlavní patřilo cvičení zásahu u železniční nehody s požárem cisternového vozu s naftou, dále pak zásahu při letecké nehodě s pádem vrtulníku do zastavěné oblasti a nehodě autobusu nebo při lesním požáru, kde se praktikoval kombinovaný zásah s využitím vrtulníku s bambi vakem. Hasiči trénovali nejen svoji základní odbornost, cílem bylo především secvičit a sladit operační postupy při hromadném neštěstí s vysokým počtem zraněných, zvládnutí taktického řízení zásahu, třídění a odsun

raněných, funkcionality spojení a celkovou organizaci. Opomenout nelze ani význam z hlediska sjednocení operačních postupů z důvodu potřeby poskytování vzájemné podpory během společných aktivit, jako je letecké cvičení v partnerské zemi nebo přeshraniční spolupráce.

Cvičení ukázalo efektivitu společného zásahu a předvedlo, že čeští i slovenští vojensští hasiči si jsou rovnocennými partnery a v případě potřeby mohou být nasazeni společně.

Text: kpt. Jan Smetana

Afghánistán prověří každého řidiče

Čeští vojáci v Afghánistánu používají při patrolách mimo základnu speciální americká obrněná vozidla typu MRAP, třídy MaxPro. Na polygonu v Bagrámu na tamní základně trénují čeští vojenští řidiči nejenom samotné zvládnutí vozidla, ale i jízdu v koloně, rozestupy vozidel i reakce na bezpečnostní incidenty. Co všechno musí ovládat řidič tohoto dvacetitunového obra, co je jeho úkolem a jaké zkušenosti má s tímto obrněncem, na to jsme se zeptali četaře Š. S., který působil na základně Bagrámu v Afghánistánu v rámci 11. strážní rotý BAF.

„Terén v Afghánistánu je problémový v tom, že většina cest je nepevných, je tu prašný povrch s kamením, který když zaprší, tak klouže, vzniká bahno a vytvoří se louže,“ říká řidič. „Silnice jsou tady dost úzké a mnohdy se jezdí mezi kaláty, což je soustava domů obehnaná zdí. Řidič v kabině nemá pořádný výhled a neví, co se děje za autem. Proto jsou pro mě důležité i druhé, oči kolegy v kabině, který mi radí, kolik si například mohu najet do zatáčky nebo zda mám nějakou překážku v cestě. MRAP dokáže jet rychlostí i 80 km v hodině, ale při patrolách jezdíme podstatně pomaleji.“

Permanentní připravenost vozidla

Jako řidič zodpovídá četař Š. S. nejen za stav vozidla, ale to musí být kdykoliv připravené k výjezdu na patrole. „Vozidlo musí být schopné, aby i při mimořádné události bylo

připravené k okamžitému plnění daného úkolu,“ vysvětluje řidič. „Znamená to nejenom doplnění paliva, ale například i zásoby munice, jídla a pitné vody. Mojí povinností je, aby všechny tyto zásoby byly připravené pro případ okamžité aktivace jednotky.“

Vozidlo používají i další řidiči, proto ho každý z nich po návratu z patrole musí připravit a zabezpečit obrněnce tak, aby s ním bylo možné okamžitě vyjet. K tomu patří i perfektní funkčnost dalšího vybavení vozidla. Na některých jsou lana, která slouží k okamžitému vyproštění vozidla při nenadálé situaci.

„Když nastane nějaká mimořádná událost a posádka se musí rychle dostat z místa incidentu tak, abychom byli schopni se všemi MRAPy, které jsou v sestavě patrole odjet, tak díky těmto lanům je možnost ho zapřáhnout a celá sestava se dá do pohybu,“

vysvětluje řidič. „Lana, která jsou na tomto vozidle, jsou přizpůsobená na to, aby utáhla samotný MRAP, který váží plus minus dvacet tun.“

Předvídat je základní pravidlo každého řidiče

„V České republice jezdím s Tatrą 810, ta je zhruba rozměrově stejná jako MRAP. Ale veliký rozdíl je v rozhledu a v chování vozidla na silnici,“ konstatuje vojenský řidič. „MRAP je podstatně těžší vozidlo a s tímto faktem jako řidič musím počítat a přizpůsobit těmto vlastnostem jízdu. Když jsem si sednul do MRAPu poprvé, tak jsem byl překvapený, že mám hodně omezený výhled. Jsou tam ochranné sítě, ty ztěžují periferní vidění a orientaci v terénu. Musím si načítat terén, který je přede mnou, co mě na trase čeká, co to udělá s vozidlem, když najedu na nepevný terén a musím vyjet mimo běžnou trasu. Musím si všimnout i neobvyklých překážek, protože by se mohlo jednat o nastražené improvizované výbušniny, nebo tam mohou být velké výmoly po výbuchu a nesmí mě překvapit ani naskládané hromady kamení. Musím vědět, jak se vyhnout, kolik si mohu

Speciální obrněné vozidlo MRAP pro případnou eliminaci improvizovaných výbušných zařízení.

dovolit najet si, to vše s vědomím, že nesmím ohrozit celou kolonu našich vozidel.

Řidič musí umět předvídat a počítat musí takřka úplně se vším. To je pro řidiče téměř základní všeobecné pravidlo. To ale neplatí jenom pro Afghánistán, ale kdekoli jinde. Samozřejmě musí počítat s tím, že se může dostat do nějaké vyhrčené situace. Pak ale musí naskočit instinktivně naučené drily, které v rámci výcviku jako jednotka trénujeme.“

Bezpečnost alfou a omegou

„Může nastat situace, kdy patrola je během výjezdu přeúkolovaná, což znamená, že během jízdy se změní trasa na jinou, než na tu původně plánovanou,“ pokračuje řidič. „Stává se to obvykle kvůli vyhodnocení zhoršené

bezpečnostní situace na trase. Náhradní trasu ale nemusím mít tolik najetou. Vzpomínám si, že jsme třeba museli přejíždět přes úzké můstky. Nebyli jsme si jisti, zda tento přejezd vydrží několikátunovou zátěž našich vozidel. Ze všech stran byly zavodňovací kanály, takže jsme museli jet například i s některými koly ve vzduchu. Ale i to jsou situace, na které trénujeme a jsme na ně připraveni. Někdy se trasa také mění bezprostředně před výjezdem na patrolu, aby se předešlo případným bezpečnostním incidentům. To je vlastně taková zásada, že nejedíme stále stejnou trasu. Nepřítel by mohl připravit na trasu výbušniny. Ale změna trasy je běžná věc, na to jsme si tu už všichni zvykli a není to nic neobvyklého.“

MRAP nemá klíčky

Obrněné vozidlo v pískové barvě, relativně krátké, ale hodně vysoké. Nahoře je otočná věž pro střelce. První vozidlo v patrole tlačí před sebou válec z kol.

„To je pro případ, kdyby bylo v cestě nastražené improvizované výbušné zařízení reagující na tzv. tlakový spínač,“ vysvětluje dále řidič četař Š. S. „Pokud na něj vozidlo najejde, tak k iniciaci dojde dřív, než útočník plánoval, a životy našich vojáků jsou tak chráněny.“

MRAP váží kolem 20 tun, má spotřebu 50 litrů na 100 kilometrů. „Tehle obr nemá klasické klíčky, ale odemýká a zamýká se kódovacími zámky,“

popisuje vnitřek kabiny řidič. „Na řetězu je zámek, na který nastavím kód. Výhled v kabině, jak už jsem říkal, nic moc, vlevo i uprostřed masivní sloupek. Je zde centrální dohušťování pneumatik. Podle nákladu si vyhodnotí, jak je má dohustit.“

Řidič má před sebou displej, vypadá to jako obrazovka notebooku. Na tachometru vidíme maximální výkon 140 km v hodině. Chybí tu spojka, jsou tu jen dva pedály. „Je tu automatická převodovka,“ vysvětluje okamžitě řidič. „A ta obrazovka funguje jako takový on-line komunikátor s mapovým podkladem.“

S řidičem sedí v kabině spolujezdec, který má funkci velitele družstva a působí také jako druhé řidičovy oči a naviguje ho. Spojení a komunikace funguje v rámci celé patrole. Ale nejen to. Ve chvíli, kdy působí kolona v terénu mimo základnu, je ve spojení i s nadřízeným stupněm velení.

Zaparkováním úkol nekončí

„Když vyjedeme ven ze základny na patrolu, najezdíme běžně kolem třiceti kilometrů,“ informuje řidič Š. S. „Zabere nám to podle obtížnosti terénu čtyři až šest hodin. V tu chvíli, kdy jste v akci, tak vám to pocitově přijde, že najedete těch kilometrů víc, než je to pak v realu. Po splnění úkolu, když vysadím posádku, tak pro mě úkol nekončí. Musím zkontrolovat, zda všechno funguje, musím doplnit palivo a všechny ostatní zásoby. Všechno musí být stoprocentně připravené kdykoliv vyjet. Pak teprve pro mě úkol končí a já sám musím mít dokonalý pocit, že jsem udělal maximum pro to, abych neohrozil příští výjezd.“

Text a foto: Jana Deckerová

Posádka uvnitř vozidla je kdykoliv připravená k akci.

Domino

Príslušníci Agentury logistiky se již potřetí zúčastnili mezinárodního klání logistických hlídek Super Squad Competition, které se stejně jako vloni konalo ve výcvikovém prostoru chorvatských ozbrojených sil Gakovo. V mezinárodní konkurenci vybojovali stříbro, když nestačili jen na domácí Chorvaty.

Na Velitelství NATO v Bruselu se uskutečnilo jednání Vojenského výboru, během kterého dokládal stav zdravotnické služby v rámci Aliance předseda Výboru náčelníků zdravotnických služeb Aliance. Tím je od roku 2018 brigádní generál Zoltán Bubeník, ředitel Agentury vojenského zdravotnictví Armády České republiky.

Na základně Bagram se uskutečnil slavnostní nástup k předání operačního úkolu mezi 12. a 13. strážní rotou. Slavnostního nástupu se zúčastnil velvyslanec České republiky v Afghánistánu Petr Štěpánek, velitel základny Bagram brigádní generál Brian N. Wolford, velitel 19. úkolového uskupení AČR R5 podplukovník Roman Smolka a všichni koaliční partneři, se kterými 12. strážní rota spolupracovala.

Kromě ochrany vzdušného prostoru nad pobaltskými zeměmi musí být čeští vojáci připraveni i na mimořádnou událost v leteckém provozu. Začátkem října si proto na základně Āmari letecký personál 3. úkolového uskupení Baltic Air Policing 2019 ve spolupráci s estonskou stranou procvičil systém reakce při vyhlášení signálu „Záchrana“.

V říjnu získali dva archiváři Vojenského ústředního archivu – Vojenského historického archivu medaili ministra vnitra „Za zásluhy o české archivnictví“. Tato čestná medaile se každoročně uděluje za celoživotní dílo či mimořádný čin odborníkům z oblasti archivnictví a příbuzných oborů. Oceňováni jsou archiváři, pedagogové, ale i stavbaři a manažeři. Díky nim jsou české archivy moderními správními úřady a vědeckými institucemi, které mají své zastoupení v mezinárodních organizacích evropské i celosvětové úrovně.

Pandur II 8x8 KOVŠ/KOVVŠ

Ve dnech 29. – 31. května 2019 proběhl veletrh IDET, kde se kromě řady jiných novinek poprvé veřejně představilo kolové obrněné vozidlo Pandur II 8x8 ve spojovací verzi KOVŠ. Tento typ má společně s úzce příbuznou velitelsko-štábní modifikací KOVVŠ tvořit prozatím poslední doplněk k 107 strojům Pandur II 8x8 CZ pořízeným v letech 2007–2013.

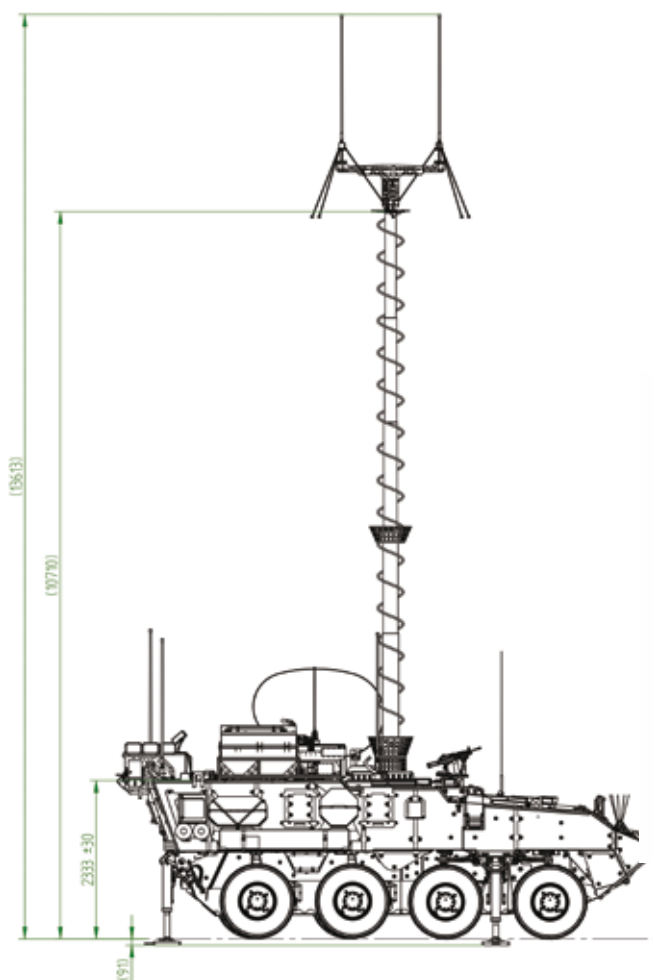
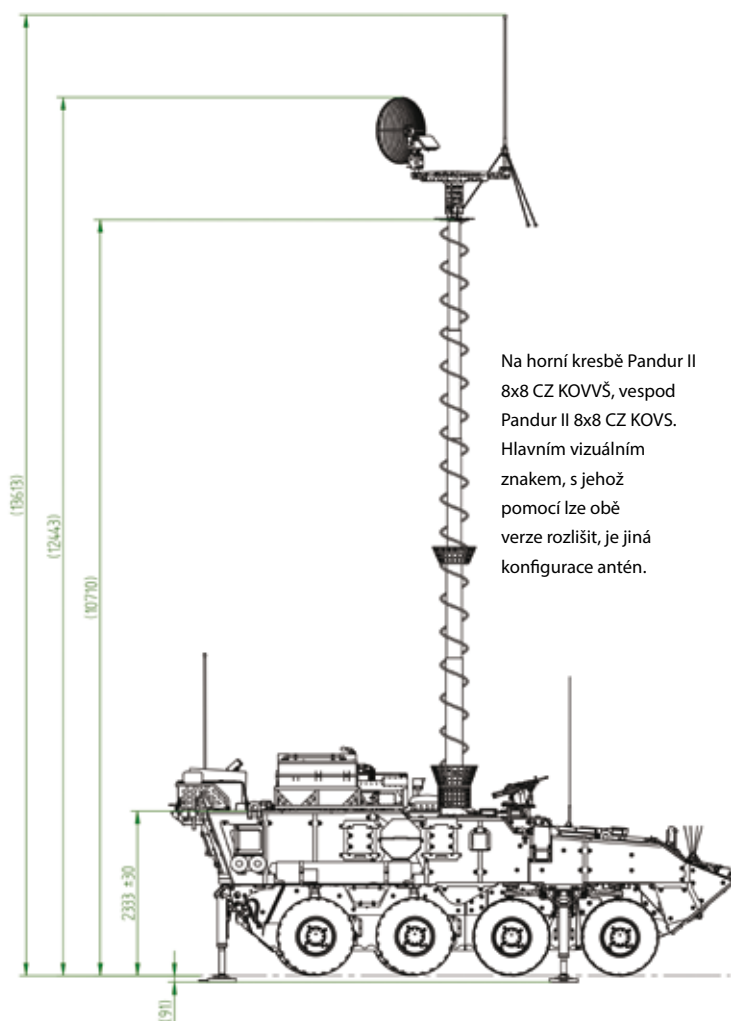
V roce 2010 byly čtyři vozy v základním provedení KBVP z této dodávky upraveny na lépe chráněnou a s americkými komunikačními prostředky kompatibilní verzi KBVP Pandur II 8x8 CZ M1 RVS. Tyto stroje od prosince 2010 do února 2013 působily v rámci českého Provinčního rekonstrukčního týmu v afghánské provincii Lógar. Po návratu zpět do vlasti technický personál zmíněné kvarteto obrněnců odstrojil, v mírových podmínkách již nepotřebné přídavné pancéřování, elektronické rušiče signálu a spojovací prostředky uložil do skladů a konvertoval zpět na standardní KBVP.

Navýšení počtů i variant

Poslední ze 107 Pandurů II 8x8 CZ byly vyrobeny v roce 2013 – šlo o modifikace KBV-PZLOK/KBV-PZ a KOT-Ž – ve státním podniku VOP CZ (což je bývalý VOP 025 Nový Jičín). Dnes je ovšem držitelem licence na vývoj, výrobu, opravy a servis firma TDV (Tatra Defence Vehicle, a. s.), jež je součástí průmyslového holdingu CSG (Czechoslovak Group, a. s.). Z tohoto důvodu také dostala za úkol uvést zpět

do provozuschopného stavu čtyři Pandury II 8x8 CZ ze sestavy 42. mechanizovaného praporu, jejichž nehoda se odehrála 4. listopadu 2016 v Táboře-Čekanicích (dohromady bylo poškozeno pět vozidel s tím, že jedno, to nejméně poškozené, si armáda opravila ve vlastní režii). Cena oprav se vyšplhala na 95 mil. Kč a trvala až do jara letošního roku (ovšem zde je nutné poznamenat, že smlouva mezi Ministerstvem obrany a TDV na provedení renovace byla uzavřena až v březnu 2018, přičemž první pár opravených vozů byl zákaznickovi předán již v prosinci 2018, další stroj v lednu 2019 a poslední pak letos v březnu).

Kromě výroby nových koreb kvůli renovaci poškozených vozů (s čímž nikdo pochopitelně dopředu nepočítal) se Ministerstvo obrany již v roce 2013 rozhodlo pro obnovení výroby Pandurů 8x8 CZ v ČR. V té době totiž vznikla specifikace (posléze schválená českou vládou v roce 2015) na nákup 20 strojů ve dvou verzích, a to spojovací a velitelsko-štábní, s nimiž se původně kalkulovalo, když před deseti lety armáda požadovala všech 18 modifikací.

Předpokládalo se, že cena nových obrněnců dosáhne 1,274 mld. Kč, ale už počátkem roku 2017 se tato částka navýšila o 796 mil. Kč na 2,07 mld. Kč. Na tuto sumu také zněla smlouva podepsaná 30. ledna 2017 mezi Ministerstvem obrany a společností TDV. Podle zadavatele stály za zvýšením ceny upřesněné armádní požadavky na lepší pancéřování a na použití modernějších technologií, včetně vylepšených informačních systémů. Každý ze 14 objednaných spojovacích Pandurů II 8x8 CZ KOVS (Kolové Obrněné Vozidlo Spojovací) tak nyní vychází na 98 mil. Kč a jednotková cena šestice velitelsko-štábních Pandurů II 8x8 CZ KOVVS (Kolové Obrněné Vozidlo Velitelsko-Štábní) je stanovena na 102 mil. Kč. Mimo to je součástí všech kompletů KOVVS i pracoviště pro činnost štábu v poli, jež se skládá z nafukovacího stanu, který po rozvinutí nabízí až deset pracovišť vybavených počítačovými stanicemi, A3 LED tiskárnou a dataprojektorem. V polovině letošního června úspěšně završily typy KOVS i KOVVS kontrolní zkoušky, jež absolvovaly ve vyškovském Vojenském technickém ústavu pozemního vojska. Vojenské zkoušky zmíněných vozidel a asociovaného vybavení proběhly letos v červenci a srpnu v posádce Žatec. Pokud vše půjde hladce a nevyskytnou se nějaké závažné technické problémy, je výrobce smluvně zavázán do 15. prosince 2019 předat zástupcům armády po dvou strojích KOVS, KOVVS a pracovištích štábu. Zbytek objednávky (tj. 12 KOVS, čtyři KOVVS a čtyři pracoviště štábu) se pak bude realizovat do poloviny prosince 2020.

Technický popis

Kolové obrněné vozidlo Pandur II 8x8 CZ KOVVS je určeno k podpoře rozhodovacího procesu velitele na stupni prapor/brigáda při řízení boje s cílem zefektivnit proces velení podřízeným prvkům a jejich řízení. Vozidlo se vyznačuje vysokou manévrovatelností, pohyblivostí a průchodivostí, poskytuje dostatečnou balistickou ochranu osádky a je osazeno specializovanou infrastrukturou komunikačních a informačních systémů.

Utajené (technické vybavení vozidla KOVVS, ale také KOVS a přidružených pracovišť štábu zajišťuje možnost zpracování informací ve vozidle až do stupně Tajné) a neutajené hlasové a datové spojení v pásmech VKV/UKV zajišťuje radiostanice AN/PRC-117G umístěná v prostoru velitele, VKV/UKV anténa RF-3187-AT320, VKV/UKV anténa RF-3193 TB-AT520, anténa SATCOM a terminál INMARSAT BGAN.

Pro zajištění vysokokapacitního přenosu dat je vozidlo vybaveno radioreléovým spojem, který tvoří jednotka RF-7800 W-IU200, systém automatického natáčení směrové antény RF-7800 W-AA001, radiostanice RF-7800 W-OU500, směrová anténa RF-7800 W-AT203, všesměrová anténa RF-7800 W-AT206 a jednotka hlasitého příposlechu RF-5980-SA001.

Utajené a neutajené datové a hlasové spojení v rámci síťové infrastruktury je rozdělené dle koncepce Black/Red, tj. na zašifrovanou

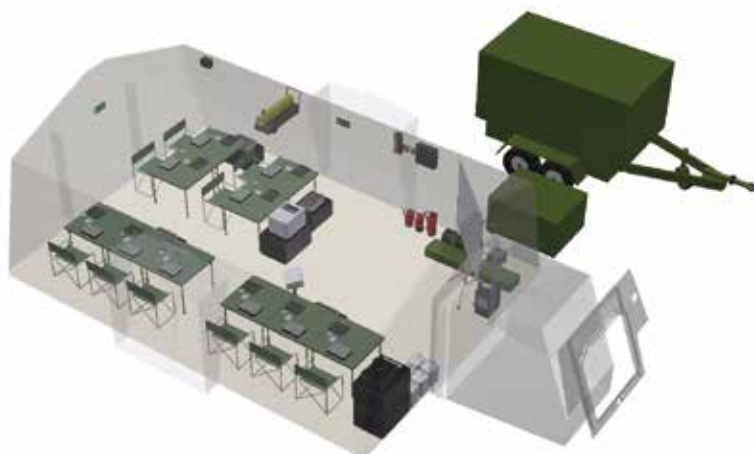

Schéma sestavy pracoviště pro činnost štábu v poli, které je umístěno v nafukovacím stanu. K jeho přepravě bude sloužit nákladní automobil, elektrocentrála je umístěna na dvouosém přívěsu.

Základní TTD vozidel Pandur II 8x8 CZ KOVVŠ/KOVS	
Rozměry, hmotnost a výzbroj	
Počet náprav	4
Počet poháněných kol	6 (8 v režimu 8x8)
Počet řízených náprav	2 (1. a 2.)
Délka vozidla včetně instalovaného ukládacího koše (korba)	7999 ± 20 mm
Šířka vozidla (korba)	2670 ± 10 mm
Výška vozidla k vrchu korby (při 19 000 kg a 0,4 MPa tlaku v pneumatikách) v přepravní poloze	2333 ± 30 mm
Výška vozidla včetně antén (při 19 000 kg a 0,4 MPa tlaku v pneumatikách)	4561 ± 30 mm
Rozvor náprav 1./2., 2./3., 3./4. (jmenovitý)	1520 ± 10 mm
	1430 ± 10 mm
	1400 ± 10 mm
Rozchod kol (všechny nápravy, jmenovitý)	2198 ± 10 mm
Světla výška (při 19 000 kg a 0,36 MPa tlaku v pneumatikách)	448 ± 10 mm
Průměr zatačení (vnější obrysový průměr zatačení; zpevněný podklad)	21,6 ± 0,5 m (bez brzdy řízení/zatačení) 17,0 ± 0,5 m (včetně brzdy řízení/zatačení)
Osádka	4 (řidič, velitel a dva operátoři)
Přibližná bojová hmotnost bez osádky	21 840 kg
Bojová hmotnost s osádkou	22 440 kg
Maximální přípustná hmotnost	22 500 kg
Maximální hmotnost přívěsu (brzděného)	18 000 kg
Stupeň balistické/protiminové ochrany	Level 3/3a dle STANAG 4569
Lafetovaná výzbroj	kulomet Minimi ráže 7,62 mm se zásobou 600 nábojů
Schopnost překonávání překážek	
Brodění	max. 1,5 m
Maximální statický úhel náklonu	30°
Maximální úhel stoupání	35°
Maximální svislá překážka	0,6 m
Maximální šířka příčného příkopu	2,2 m
Maximální úhel spádu při vjezdu do příčného příkopu	38°
Maximální úhel výjezdu	41°
Minimální šířka při jízdě úvozy	2,8 m
Pohyblivost	
Maximální rychlost na vozovce	105 ± 5 km/h
Minimální konstantní rychlost vpřed	4 ± 0,5 km/h
Maximální rychlost vzad	13 ± 2 km/h
Dojezd na rovných zpevněných vozovkách (při rychlosti 60 km/h a hmotnosti 19 000 kg)	700 km

komunikaci a komunikaci obsahující sice citlivé či utajované informace, ale vedenou prostřednictvím otevřené řeči. Zařízení, které zajišťuje takovéto spojení, je datová schránka Black a Red, Black router CISCO 4331 (integrován v Black router boxu), Red router CISCO 4331 (integrován v Red router boxu), switch BVIS – T, bezpečnostní dioda JDK, odolné IP telefony Red a Black a kryptografický prostředek TCE 621/M.

Dále je každý vůz KOVVŠ vybaven vnitřním hovorovým zařízením umožňujícím především hlasové spojení mezi všemi členy osádky, vstup do hlasové komunikace radiostanice (komunikaci s externími prvky), ovládání radiostanice AN/PRC-117G a vzdálený vstup do interkomu.

Vozidlo Pandur II 8x8 CZ KOVS je určeno pro zajištění podpory a interoperability systémů velení a řízení na brigádní a praporeční úrovni. Ostatní charakteristiky jsou shodné s verzí KOVVŠ (viz tabulka TTD), s určitými rozdíly v komunikačním a informačním vybavení.

Utajené a neutajené hlasové a datové spojení v pásmech VKV/UKV je vedeno radiostanicí AN/PRC-117G umístěnou v prostoru velitele, dvojicí radiostanic AN/PRC-117G umístěných na pracovišti jednoho ze dvou operátorů, VKV/UKV anténami RF-3187-AT320, stacionárním VKV/UKV anténním systémem RF-3193 TB-AT520, anténami SATCOM a terminálem INMARSAT BGAN.

O utajené a neutajené hlasové a datové spojení v pásmu KV se stará radiostanice AN/PRC-150(C), anténní ladicí jednotka RF-5382H-CU001, smyčková KV anténa RF-3134-AT005 a KV anténní systém RF-1944-AT150.

Utajené a neutajené datové a hlasové spojení v rámci síťové infrastruktury je zajištěno

datovou schránkou Black a Red, Black switchem Optokon LMSW-80MD, Red switchem CISCO Catalyst 2960X-24PS-L (integrován v Red switch boxu), switchem BVIS – T, bezpečnostní diodou JDK, odolnými IP telefony Red a Black, odolným optickým switchem LMSW-83M se zdrojem napájení LMUPS-80-24 V-DC.

Vnitřní hovorové zařízení plní obdobné funkce jako v případě stroje verze KOVVŠ s tou změnou, že s jeho pomocí lze ovládat i radiostanici AN/PRC-150(C), která ve vybavení KOVVŠ nefiguruje.

Jak již bylo uvedeno výše, kromě vozidel KOVVŠ/KOVS je součástí kontraktu také nákup šestice pracovišť pro činnost štábu v poli. Ta budou přepravována na nákladních automobilech Tatra T-810 a po rozvinutí je každé z nich složeno z nafukovacího stanu vybaveného příslušnou komunikační a informační technikou, s tím spojeným příslušenstvím včetně elektrocentrály Č-EDM 16 kW 16-T 400/230 2VP (tažené na dvouosém přívěsu za nákladním vozidlem), silových a datových rozvodů, klimatizační jednotky AC-M 11 a topného agregátu BV77E (jedná se o topidlo s nepřímým spalováním s výkonem 20 kW). Stejně jako u Pandurů II 8x8 CZ KOVVŠ a KOVS je napájecí a datová síťová infrastruktura těchto pracovišť rozdělena na část Black i Red.

Konstrukce 8 m dlouhého, 5,7 m širokého a 3 m vysokého nafukovacího stanu je kompletně rozebíratelná díky specifickému systému spojek mezi jednotlivými díly. Nosné díly jsou nafukovací válce, jež umožňují rozvinutí stanu pomocí vzduchového kompresoru během několika minut.

Text a foto: Dušan Rovenský, foto: CSG, Retia

Pandur II 8x8 CZ KOVVŠ je určen k podpoře rozhodovacího procesu velitele na stupni praporec/brigáda při řízení boje, s cílem zefektivnit proces velení podřízeným prvkům a jejich řízení. Titulní foto: Vozidlo Pandur II 8x8 CZ KOVS v pochodové konfiguraci. Všechny stroje KOVVŠ/KOVS bude postupně předáno do sestavy velitelství a jednotlivých útvarů 4. brigády rychlého nasazení.

Nový F-15EX Eagle na cestě

Velení US Air Force hodlá nakoupit až 144 víceúčelových bojových letounů Eagle v nové verzi F-15EX. Její základní podobu nyní představila i společnost Boeing, pro niž by zmíněná akvizice, pokud bude realizována, znamenala další významný úspěch v segmentu vojenských letadel. A i když to zatím letectvo nechce přiznat, F-15EX bude v řadě schopností konkurovat i letounům 5. generace F-35 Lightning II.

Velení vzdušných sil Spojených států si ještě na začátku tohoto století představovalo, že v dnešní době už převážnou část úkolů taktického letectva převezmou bojové stroje 5. generace reprezentované typy F-22A Raptor a F-35A Lightning II a že díky tomu bude moci vyřadit většinu letounů spadajících do 4. generace, tedy řady F-15 Eagle, F-16 Fighting Falcon a A-10 Thunderbolt II.

Ovšem jak už se nějakou dobu ukazuje, nové a bezesporu špičkové letouny ještě dlouho nebudou schopné splnit všechny operační potřeby USAF nebo alespoň většinu z nich. A nejde ani tak o jejich počty jako spíše o operační schopnosti. Ty jsou totiž zvyšovány jen velmi pomalu, protože proces je více než kdy předtím závislý především na technologickém vývoji, který zase závisí na finančních zdrojích. Důsledkem toho je, že se do provozu dostávají bojové letouny, jejichž reálné bojové schopnosti jsou po mnoho let velmi omezené.

Zpomalený nástup nových typů jde i proti plánu USAF na navýšení počtu bojových letek. V případě F-35A se situace navíc může ještě zkomplikovat v důsledku výrazně zhoršených vztahů Spojených států s Tureckem, na jehož území probíhá výroba některých klíčových konstrukčních celků pro Lightning II. V podstatě jediným řešením, jak umožnit zachování požadovaných počtů bojových letounů, je prodloužení životnosti a větší či menší modernizace alespoň části strojů 4. generace. Tento proces už v rámci triády F-15, F-16 a A-10 řadu let běží, ale zadání sériové výroby zcela nových Eaglů je poměrně nečekaný krok.

Původní F-15C/D a F-15E stále efektivní
Americké letectvo původně plánovalo, že stíhačí F-15C/D Eagle bude vyřazovat zhruba v této době s tím, že je plně nahradí F-22A Raptor. Když však byla jeho výroba ukončena předčasně po dodávce pouhých 186 strojů, bylo nutné životnost Eaglů prodloužit.

Znamenalo to i další investice do upgradů, z nichž jeden z nejdůležitějších se začal realizovat již po roce 2000. USAF nechalo instalovat do 18 strojů novější radary Raytheon AN/APG-63(V)2, čímž se z F-15C stal vlastně i první operačně nasazený bojový letoun s radarem kategorie AESA (Active Electronically Scanned Array). „Definitivním“ radiolokátorem AESA pro letouny F-15C/D se ale stala verze AN/APG-63(V)3, která kombinuje software z AN/APG-63(V)2 a hardware z radaru AN/APG-79 instalovaného v letounech F/A-18E/F Super Hornet Block II. První letouny F-15C vybavené tímto radarem byly do provozu zařazeny v listopadu 2010. Letectvo předpokládá, že radary AN/APG-63(V)3 postupně umístí do celé „zlaté“ flotily čítající 179 vybraných kusů F-15C/D. Obdobným procesem prochází také F-15E Strike Eagle, který dostává radar AESA typu AN/APG-82(V)1, odvozený od AN/APG-63(V)3.

Ruku v ruce s integrací nových radarů a jejich novými schopnostmi jde také instalace nových počítačů, označovaných jako ADCP II (Advanced Display Core Processor), připravených mimo jiné i k propojení s novými multifunkčními displeji a umožňujících plně využít zbraně, jako jsou střely AIM-9X Sidewinder nebo AIM-120D AMRAAM. V rámci kontraktu se společností Boeing na upgrade „Suite 9“ však dochází i k dalším vylepšením. Software totiž umožní například také použití zcela nového systému vlastní ochrany a elektronického boje EPAWSS (Eagle Passive/Active Warning Survivability System) navrženého ve spolupráci s firmou BAE Systems speciálně pro řadu F-15. Na základě objednávky z listopadu 2016 má být dodáno celkem 400 souprav EPAWSS pro letouny F-15C i F-15E. Mezi podstatné modernizace lze zařadit také integraci přilbových zaměřovačů JHMCS II (Joint Helmet Mounted Cueing System), díky nimž dokážou piloti maximálně využít například schopnosti střel AIM-9X Sidewinder. Modernizace se ale v současnosti týká také dalších prvků, jako jsou například nové odpovídače IFF s vojenským módem 5, radiostanice pro satelitní spojení nebo digitální havarijní zapisovače.

Již od roku 2015 je na letounech F-15C/D testován také nový kontejner označovaný jako Talon HATE, který v sobě spojuje hned dvě poměrně unikátní funkce. Tou první je pasivní infračervený sledovací a zaměřovací systém IRST (Infra Red Search and Track), primárně jde ale o speciální komunikační systém. Přesněji řečeno, o jakousi komunikační bránu umožňující automaticky přijímat a dále distribuovat informace ze senzorů na různých platformách a poskytující kompatibilitu mezi komunikačními sítěmi fungujícími na odlišných protokolech. Jde tedy o obdobu systému BACN (Battlefield Airborne Communications Node) jen s tím rozdílem, že je určena pro využití na taktické úrovni. Pro USAF je Talon HATE důležitý zejména proto, že má zlepšit interoperabilitu letounů F-22A Raptor s ostatními stroji. Operační koncept počítá s tím, že hlavním „partnerem“ Raptorů mají být právě letouny F-15C. Podle posledních oficiálních statistik je ve výzbroji USAF celkem 235 primárně stíhacích strojů (212 jednomístných F-15C Eagle a 23 dvoumístných F-15D) a 218 dvoumístných úderných F-15E Strike Eagle. Jejich průměrné stáří dnes v případě F-15C/D přesahuje 34 let, u F-15E činí více než 26 let. Zejména stíhací verze ovšem vyžadují stále náročnější údržbu, což snižuje jejich celkovou provozuschopnost a dostupnost pro operační nasazení. Samo letectvo také přiznává, že aby mohlo jejich životnost prodloužit, muselo přistoupit i k provozním omezením týkajícím se zejména násobků přetížení a rychlosti. Piloti tedy nemohou se stroji manévrovat na maximum, protože by tím příliš namáhali konstrukci draku.

Pro nové F-15EX budou na výběr výkonnější motory

F-15EX jako logické řešení

Vzhledem k potřebě zachování počtu výkonných bojových letounů a pomalému zavádění F-35A do výzbroje chtělo USAF udržet letouny F-15C/D v provozu minimálně do roku 2030 a F-15E alespoň do roku 2035, některé úvahy hovořily dokonce o horizontu 2040. Bylo zřejmé, že bez zásahu do konstrukce draku se to neobejde, a tak byla společnost Boeing oslovena s žádostí o návrh nezbytných úprav. Jako naprosté minimum se ukázala nutnost náhrady podélníků v křídlech, optimálnější se však jevila instalace zcela nových křidel. Ta měla být původně shodná s těmi z verze F-15E, ale firma Boeing nakonec rozhodla o vývoji zcela nového křídla, jež bude mít stejnou aerodynamiku, ale díky použití moderních materiálů a výrobních postupů výrazně vyšší pevnost a delší životnost.

Nutno ovšem dodat, že letouny F-15 měly také řadu odpůrců, a to i uvnitř letectva, poukazujících na jejich vysoké provozní náklady zejména ve srovnání s lehčími stroji řady F-16. V březnu 2017 se tak dokonce objevil návrh, aby byly stíhací Eagly naopak předčasně vyřazeny a uspořené finance použity na rychlejší modernizaci letounů F-16C/D. Jak konkrétně celý rozhodovací proces probíhal, zatím nebylo detailně popsáno, ovšem letectvo nakonec požádalo jak Boeing, tak i konkurenčního výrobce Lockheed Martin, aby předložili komplexnější řešení problému s přirozeným úbytkem bojových letounů 4. generace, který je rychlejší než nástup generace páté.

Nyní je zřejmé, že zvítězil Boeing, jemuž hraji do karet i úspěchy v zahraničí. Úderný Strike Eagle se mu v nových odvozených verzích F-15SG podařilo prodat do Singapuru a jako

Vizualizace F-15EX Eagle představená společností Boeing

Kokpitu bude dominovat velkoplošný displej WAD.

Stávající úderní letouny F-15E Strike Eagle by mohly díky upgradům vydržet ve službě až do roku 2040.

životností, bude efektivnější jejich nová výroba. Ještě v polovině loňského roku se o novém stroji psalo jako o F-15X, přičemž mělo jít o jednomístnou variantu odkazující na primárně stíhací roli. Nynější oficiální označení F-15EX ale jasně ukazuje, že letoun bude dalším v řadě Strike Eagle a s největší pravděpodobností bude mít dvoumístný kokpit.

Nový F-15EX by měl mít to nejlepší z posledních verzí, jež se souhrnně označují rovněž jako Advanced Eagle. Zatím nebylo upřesněno, zda bude poháněn nejnovější generací motorů Pratt & Whitney F100-PW-229 nabízejících maximální tah s přídavným spalováním až 129,7 kN nebo ještě o něco výkonnějšími jednotkami General Electric F110-GE-129 (131 kN), které si pro své F-15 vybraly Jižokorejská republika, Singapur a Katar. Jisté ale je, že letoun nebude mít speciální úpravy pro zlepšení vlastností stealth, které byly představeny v rámci konceptu Silent Eagle. Boeing sice slibuje integraci moderního systému vlastní ochrany, s největší pravděpodobností odvozeného od EPAWSS, ve srovnání s F-35A však budou schopnosti překonávání sofistikované protivzdušné obrany i tak znatelně omezené.

V řadě jiných ohledů by se ale F-15EX měl Lightningu II nejen vyrovnat, ale dokonce jej i převyšovat, zejména pokud jde o letové výkony, jako jsou rychlost, dolet a dostup. Stejně jako F-35 a stejně jako katarské F-15QA bude mít nový letoun v kokpitu velkoformátové plně digitální přístrojové desky WAD (Wide Area Display) a nový průhledový display HUD

(Head-Up Display) se širším zorným úhlem, samozřejmě bude rovněž přilbový zaměřovací a zobrazovací systém. Ten bude propojen se sadou elektronických a elektrooptických senzorů pokrývajících okolí letounu v rozsahu 360° a poskytne tak posádce maximální situační přehled.

Jednou z největších předností F-15EX má být nosnost výzbroje až 11 000 kg, což je o 2 900 kg více než u F-35A, který by však pro její maximální využití musel větší část nést na vnějších závěsnících a tím se připravil o výhody stealth. F-15EX má mít údajně schopnost nést a odpálit jednotlivou zbraň o hmotnosti až 3 600 kg, čemuž se Lightning II nevyrovná. Nový Eagle by se tak mohl stát ideálním taktickým nosičem vyvíjených hypersonických střel. Představeny už byly také vícenásobné zbraňové závěsníky/odpalovací zařízení pojmenované AMBER, dovolující nést při jednom letu až 22 protiletadlových řízených střel či jejich různé kombinace s další výzbrojí, například osm střel spolu s 28 pumami řady SDB (Small Diameter Bomb).

Novinku ve výbavě budou tvořit rovněž tzv. konformní kontejnery připevnitelné na boky trupu. Ty se zatím používaly jen jako přídavné palivové nádrže, ale Boeing už pracuje i na dalších verzích, určených například k instalaci průzkumného vybavení, další výzbroje včetně kanonu a laserových zbraní, přepravu důležitého „nákladu“ nebo využitelných pro doplňování paliva za letu jiným strojem metodou „Buddy-Buddy“.

Text: Tomáš Soušek, foto: Boeing, USAF

F-15SA do Saúdské Arábie a v obou případech šlo o výrazně modernizované stroje. V roce 2009 na ně navázal vlastním konceptem F-15SE Silent Eagle, který znamenal další rozvoj operačních schopností, třebaže jako takový se do provozu nedostal. Jednoznačně nejmodernější Strike Eagle ovšem získá letectvo Kataru, které již v roce 2016 deklarovalo záměr pořídit až 72 kusů, z nichž prvních 36 závazně objednalo v červnu 2017.

Na začátku roku 2018 pak Boeing uvedl, že katarské F-15QA budou mít zmíněné nové křídlo, které bude zároveň k dispozici i pro USAF v rámci případného upgradu pro F-15C/D. Výrobce navíc nabídl i možnost integrace na prosté většiny nových systémů z F-15QA do amerických strojů. A odtud už byl jen krůček k logickému rozhodnutí, že než nákladně modernizovat a přestavovat letouny s omezenou

Filip Říha si prohlíží
lopatky motoru

Janoušek i Ocelka omládli

Odborníci vedení náměstkem Filipem Říhou se koncem září zúčastnili kontrolního dne předepsaných prací na letounu Airbus A-319 CJ

Hamburk nám ukázal svoji vlídnější tvář. Když jsme přistáli, foukal vlahý vánek od Labe a od přístavu. Právě zapadalo sluníčko. Hned druhý den zrána ale začaly padat ze ztemnělé oblohy proudy deště. „Po lehkém klimatickém výkyvu tady máme zase standardní počasí,“ komentovali nepříjemnou změnu znalci místních poměrů. „Takhle to tady vypadá po většinu roku.“

Základna Lufthansy Technik na hamburském letišti spíš než dopravní uzel připomíná městskou aglomeraci. A to ne právě malou. Desítky prosklených domů, obří hangáry, po nichž se lidé přepravují na kole, restaurace, velká stravovací zařízení, sem tam nějaký ten parčík,

sochy a také pravidelná autobusová doprava. Většinou na znamení.

V září a říjnu letošního roku bylo v tomto velkém leteckém „mraveništi“ slyšet i češtinu. Důvod byl prozaický. Poté, co zde na jaře letošního roku prošel generální opravou první z našich armádních letounů A-319 CJ Generál Karel Janoušek, koncem léta a začátkem podzimu zde absolvoval předepsané dvanáctileté práce 12 Y (něco jako generální opravu) druhý z letounů Generál Josef Ocelka. Kromě inženýrů a techniků, kteří tento letoun doprovázeli, do Hamburku dorazil na kontrolní den i tým odborníků vedený náměstkem ministra obrany pro řízení sekce vyzbrojování a akvizic

Filipem Říhou. Přímou na místě se zaměřili na kontrolu plnění smlouvy, provádění předepsaných prací a seznámení se s možnostmi firmy Lufthansa technik.

Nahradily Tu-154

Oba letouny Airbus A-319 CJ armáda nakoupila v roce 2007. Byly zařazeny na 24. základnu dopravního letectva v Praze Kbelských, kde nahradily v té době již zastaralé sovětské stroje Tu-154. Jedná se o letoun s krátkým a středním doletem. Jeho vývoj byl zahájen v roce 1993. První ostrý start se uskutečnil o dva roky později.

Prohlídka lehátka
pro přepravu pacientů

Celkový pohled
na letoun v hangáru

Zaměstnanci firmy při práci
na jedné ze součástek letounu

Od roku 2000 je v produkci nová verze Airbus A-319 CJ (Corporate Jetliner). A právě tu provozují vzdušné síly naší armády. Díky až šesti přídatným nádržím, které se instalují do nákladových prostorů, má dolet od 11 700 do 14 750 km. Jejich instalací se zvýší množství neseného paliva z 23 620 litrů na 40 150 litrů. Hlavní změnou nové verze je vysoká variabilita vnitřního uspořádání kabiny cestujících.

Sedačky až později

V hamburské obří hale se armádní airbus doslova ztratili. Technici Lufthansa Technik z něho vymontovali nejen sedačky a veškeré vnitřní vybavení, ale doslova tisíce dalších

součástek. Pokud byly v pořádku, vrátili je zpět. V případě, že byly výrazně opotřebené, došlo k jejich výměně. Výjimkou v tomto směru byly sedačky. Ty jsou právě v případě druhého letounu po přepravách vojáků do misí poměrně dost opotřebené. Jedná se ale o dost drahou záležitost. A tak jejich výměna, stejně jako úpravy interiéru, jsou plánovány až v dalším časovém horizontu. Samostatnou kapitolu představují motory. Také na nich se projeví lety do misí a přepravy v pouštním či polopouštním prostředí. Nejvíce trpí lopatky turbin. Při malém opotřebení dochází k jejich vybroušení, při větším pak ke generální opravě.

Vládní letka je důležitá

„Kontrolní den slouží k tomu, abychom se přesvědčili přímo na místě, zda je naše vládní letka ve správných rukou. Něco jiného je, když to vidíte na papíře v nějakém tom kontraktu a jinak mohou vypadat ty záležitosti, když vám je osobně představí. Vládní letka je pro nás velice důležitá, přeprava vládních činitelů vyplývá pro resort obrany přímo ze zákona. Ta letadla již mají něco nalétáno, osobně jsem se tedy chtěl přesvědčit, zda všechno probíhá tak, jak má,“ řekl nám přímo v obří hale u rozebraného Airbusu náměstek Filip Říha. „S tím, co jsem měl možnost vidět, jsem byl velice spokojený. Jak hlavní dodavatel firma Glomex, tak i Lufthansa Technik a další subjekty, které se do tohoto procesu zapojují, velice dbají na bezpečnost. Důsledně dodržují veškeré kontrolní mechanismy. Díky tomu ta oprava probíhá tak, že nejvyšší hodnotou je bezpečnost a kvalita provedených prací. Zaujal mě také jejich systém náhradních dílů a celkového servisu. A to jak vůči letounům Airbus, tak i Boeing.“

Lehátka nové generace

V průběhu kontrolního dne se uskutečnila i ukázka nové generace lehátek pro přepravu pacientů s vyššími nároky na péči Patient Transport Unit New Generation. Vzdušné síly AČR mají k dispozici čtyři takováto lehátka, která v minulosti využívaly nejen pro přepravu raněných vojáků z misí, ale i českých občanů zraněných v zahraničí a také zraněných ukrajinských občanů a vojáků. A to jak v letounech airbus, tak i Casa C-295.

Vyjmutí sedaček letounu a nainstalování lehátek si vyžádá jistý čas. Česká republika ale nepatří mezi velké země, a tak si její armáda nemůže dovolit provozovat speciální sanitární letouny. Jedinou její možností tedy je multifunkční využití stávajících dopravních letounů, a to včetně těch z dopravní letky. Lehátka nové generace jsou rozměrově shodná s těmi původními. Jejich hlavní části jsou ale na kolečkách, což umožňuje snadnější manipulaci. Starší generace se skládá ze tří poměrně těžkých částí, které se musí do letadla donést. Aby se ale neponičil interiér, je potřeba s nimi manipulovat velice opatrně.

„Pokud se týče lehátek pro přepravu pacientů, tak nejde jen o to, že se můžeme osobně přesvědčit, jaké novinky jsou v tomto směru právě na trhu, ale máme možnost se výrobce také zeptat, jakou dobu bude podporovat servis původní verze, kterou jsme koupili před léty,“ vysvětluje náměstek Filip Říha. „Nejsme tady kvůli případnému obchodu, jde nám o to, abychom zjistili, proč vůbec vznikla nová generace těchto lehátek, jaké jsou její výhody a co všechno umožňují. Neříkám, že je potřeba jezdit po všech produktových dnech, ale pokud je nám během kontrolního dne představen nějaký takto specializovaný produkt, tak toho vždy využijeme. To nám umožní vytvořit si vlastní představu o tom, zda se shoduje potřeba uživatele s nabídkou výrobce.“

Text a foto: Vladimír Marek

Představujeme příslušníky aktivní zálohy a jejich profese

Záložníci pod lupou

Jan Baláž, 39 let, nyní žije v Nové Roli

Vojnu absolvoval ve Strašicích

Narodil se v roce 1980 ve městě Ostrov nad Ohří. Vyrůstal a dodnes žije v městečku Nová Role nedaleko Karlových Varů. Po základní škole nastoupil na střední školu ISŠTE Sokolov, kterou ukončil maturitní zkouškou. V říjnu 1999 přijel do Strašic na základní vojenskou službu. Rok utekl jako voda, a po něm byl vhozen do pracovního procesu. Rok 2009 jej nicméně uvrhl zpět do školních lavic. Po třech letech dálkového studia získal bakalářský titul v oboru Manažerská ekonomie.

Civilní profese

Role zaměstnance není zrovna věc, která by byla pro něj ta pravá, a tak se začal poohlízet po práci, kde by mohl být svým pánem. Poslední pozice, kterou jako zaměstnanec vykonával, byla v logistice, a tak se rozhodl uplatnit své podnikání v tomto oboru. Pln ideálů zakoupil starou dodávku a věřil, že práce na sebe nenechá dlouho čekat. Brzy však „vystřízlivěl“ a uvědomil si, že tato cesta nebude tak jednoduchá, jak si představoval. Dnes již na tyto začátky vzpomíná rád, hodně mu to do života dalo a je rád, že to nevzdal a vytrval, i když přišlo pár chvil, kdy ani na jídlo moc peněz nezbyvalo. Na otázku, co dělá v civilu, s úsměvem odpovídá: „Jezdím po světě a řídím si svou firmičku.“

Vztah k armádě

Na stejnou otázku odpovídal i paní doktorce ve Vojenské nemocnici na vstupní lékařské prohlídce do AZ. Povídá „kladný“... rázně jej prý usadila, že to mají všichni vojáci, jinak by v armádě nebyli. Co tedy říci, s armádou v srdci se už asi narodil, nebo ho snad ovlivnil vojín Kouba ve filmu Copak je to za vojáka. Určitě ale ví, že armádu má rád jako celek. Velení, řízení, logistické zabezpečení, výcvik atd. Jedno bez druhého nefunguje.

Kdy se o AZ dozvěděl

První setkání s AZ bylo v roce 2000, kdy jako vojáci základní služby zabezpečovali jejich cvičení v prostoru „Bahna“. Pak následovala

dlouhá odmlka. Byl to asi článek na internetu, který ho oslovil a připomněl mu, že něco jako AZ vůbec existuje.

Motivace

Jeho základní vojenská služba nestála za nic, byl zklamán jak organizací, tak i výcvikem. Jejich útvar se rušil, a tak místo cvičení byli stavěni jen do čtyřadvacetihodinových služeb. Proto, když se v článku dočetl, co AZ dělají a jak probíhá výcvik, padla volba na vstup k nim. Navštívil proto KVV Karlovy Vary a přihlásil se k AZ.

Ohlasy okolí

Spousta jeho přátel a kamarádů nemá do dnes ponětí, že něco jako aktivní záloha existuje. Proto reagovali s údivem, kam že se to vůbec přihlásil. Ty, co ho znají více, jeho rozhodnutí nepřekvapilo, včetně rodičů. Jen otec měl určité výhrady, ale nakonec shledal, že je to jeho život a jeho přesvědčení.

Pozice u AZ

V roce 2015 se zařadil k pěší rotě AZ KVV Karlovy Vary. Zařazen byl na pozici střelec v hodnosti svobodníka. Tedy v té hodnosti, s níž ukončil základní vojenskou službu. Zkouškou ohněm bylo hned první cvičení s AZ „Hradba 2016“. Z něho se vrátil nadšen a přesvědčen, že vstup do AZ byla ta správná volba. Poznal spoustu dobrých lidí a skvělou partu nadšenců, díky nimž je pro něj tato rota jako druhá rodina. Po roce byl dotázán vojáky z povolání z KVV, zda by nechtěl být zařazen na post velitele družstva. Souhlasil, a tak začala příprava na tuto funkci. V první řadě přišlo povýšení na desátníka a služební zařazení „starší střelec“. Měla následovat tříletá čekací doba na další povýšení a nové služební zařazení. Začátkem letošního roku následoval ale zvrát, který ho katapultoval na hodnost poručíka. Jelikož z pozice velitele čtyř logistického zabezpečení odešel kolega, bylo mu nabídnuto převzít po něm tuto četu. Po chvíli zvažování na tuto nabídku kývnul a jarní cvičení už absolvoval na postu velitele čtyř logistického zabezpečení. I když to bylo nové a nároky kladené na logisty jsou opravdu velké, podařilo se s pomocí kamarádů z čtyř logistiky tento úkol splnit. Další zvrát na sebe nenechal dlouho čekat, po jarním cvičení je bohužel opustil i velitel roty. Na jeho doporučení se rozhodlo o tom, že rotu dočasně povede. A tak v červnu absolvoval ve Vyškově kurz „Velitel (zástupce) pěší roty AZ“. Podzimní cvičení tedy už odcvičil na pozici velitele pěší roty AZ KVV Karlovy Vary z pověření.

Četnost cvičení

Velká cvičení probíhají dvakrát do roka v délce 12 dní. Myslí si, že pro výcvik AZ je to dostačující vzhledem k tomu, že všichni mají svá civilní zaměstnání a někteří si nemohou

delší cvičení z tohoto důvodu dovolit. Není ale pro cvičení kratší než je tato doba kvůli tomu, že na vstupní lékařskou prohlídku dojíždí z Karlových Varů do Žatce a pak se vrací zpět na Doupov. Tam probíhá doplnění potřebného materiálu a dále přesun do místa ubytování. Tím se ztrácí celý den. Ukončení cvičení pak probíhá podle stejného scénáře, avšak v opačném pořadí. Z pětidenního cvičení by tedy cvičili pouze tři dny.

Ohlasy vojáků z povolání

Nikdy se nesetkal s žádnou negativní reakcí. Naopak, vojáci jim fandí, přistupují k nim jako ke kolegům srdcařům. Jsou na daleko vyšší úrovni, ale jsou situace, kdy si navzájem můžou vypomoci. Dvakrát se zúčastnil cvičení Sahel, kdy profíkům dělal imitaci situací, které je mohou na misi potkat, a je rád, že se tohoto cvičení může jejich rota zase zúčastnit. Co se týče vstupu do profesionální armády, tedy na pozici vojáka z povolání, nemyslí, že by ve svém věku byl pro armádu zajímavý. Současná práce ho baví a muselo by se přihodit něco nečekaného, co by jeho rozhodnutí změnilo.

*Na základě vyprávění Jana Baláže připravil Michal Voska,
foto: archiv Jana Baláže*

Pohár šéfredaktora A Reportu vyhrál tým z Kbel

Nohejbalisté se utkali v Praze

Už po triadvacáté vyrazily do boje trojčlenné týmy nohejbalistů v armádním turnaji o pohár šéfredaktora A Reportu. Do sportovního areálu v pražských Kasárnách 17. listopadu v Ruzyni se tentokrát sjelo jen šest týmů z celé České republiky. Zlato si domů vezou borci z Kbel, jimž se povedlo sesadit po osmi letech tým z Mladkova.

Kraťasy, falše, ale i tvrdé rány. To vše bylo k vidění při turnaji v nohejbale v nově zrekonstruované hale v areálu pražských Kasáren 17. listopadu v Ruzyni. Co se týče tělocvičny, šlo o premiéru, neboť před měsícem ji opustili dělníci, kteří zajišťovali přestavbu a rekonstrukci. Ve středu 9. října je nahradili zástupci hned šesti armádních celků, aby si to mezi sebou rozdali v nohejbale. „Vždyť to tady klouže, jak to mám asi doběhnout,“ komentoval nejednu situaci voják z Bechyně, když se svým parťákům snažil vysvětlit, proč ten balon „prošel“. I přes občasná hrubá slova, která ke

sportu odjakživa patří, probíhal turnaj v rámci fair play, dokonce byly i situace, kdy se hráč sám přiznal k autu.

Král je mrtev, ať žije král

Jestli osm let něco v armádním přeboru v nohejbale platilo, tak to, že vždy vítězí vojáci z Mladkova. „Už jsme je porazili ve skupině, překvapili jsme je, tak snad nám to vyjde i na podruhé,“ culil se před finálovým kláním jeden z kbelských vojáků. „Pokoru, ještě jsme nevyhráli,“ krotil ho jeho kolega. Zatímco souboj o třetí místo mezi Bechyní a Bučovicemi

byl plný emocí, finále bylo spíše profesorské. Přes vítězství Mladkova v prvním setu jeho borci zbylé dva prohráli a na světě tak byl po osmi letech nový vítěz. „Jsme moc rádi, známe se mezi sebou. Oni nám to příští rok vrátí,“ smál se po ceremonii nadrotmistr Vlastimil Cimický z vítězného týmu z Kbel s tím, že by bylo skvělé, kdyby se do dalšího ročníku přihlásilo více týmů. Družstva na prvních třech místech obdržela nejen poháry a diplomy, ale i hodnotné ceny.

Text a foto: Petr Toman

Vyzkoušej svůj postřeh

Naleznete pět rozdílů na fotografii lehkého průzkumného prostředku Armády České republiky Raven RQ-11 B?

U příležitosti oslav 100. výročí vzniku Generálního štábu AČR oznámil ministr obrany ČR Lubomír Metnar, že počátkem nadcházejícího roku vznikne v Prostějově prapor bezpilotních prostředků. Své schopnosti bude nabývat postupně, a to v kategorii od miniaturních bezpilotních prostředků až po větší stroje váhové kategorie do 600 kilogramů. Výjimkou by neměly být ani bojové drony. Tento program by měl odstartovat na přelomu let 2022 až 2023.

Armáda už využívá bezpilotní prostředky více než deset let. A to především k průzkumu na zahraničních misích v Afghánistánu a v Mali. Nový prapor schopnosti armády v této oblasti centralizuje do jedné jednotky, která bude disponovat i analýzou získaných dat.

Prostředky Raven RQ-11 B začala naše armáda, konkrétně 102. průzkumný prapor, používat koncem roku 2009. Letouny s kevlarovým pláštěm mají autonomní nebo manuální ovládání. Citlivé optické přístroje přenášejí ve dne i v noci obraz v reálném čase. Pohánějí je velmi tichý elektromotor, mají zabudovanou GPS navigaci a jsou vybaveny laserovým značkovačem, který umožňuje navádět letouny na cíle ke zničení. Při ztrátě spojení se letoun automaticky vrací na startovací bod nebo na místo, kde byl naposledy silný signál, případně na konkrétně předem zvolené místo. Mezi hlavní výhody stroje Raven patří způsob jeho startu – pouhým vyhozením z ruky. Operátoři s nimi vyrazili poprvé do mise ISAF v únoru 2010. V roce 2015 získala naše armáda od USA bezplatně komplet bezpilotních prostředků ScanEagle. Tvořilo ho deset letounů, jedno startovací a jedno přistávací zařízení. Vše doplňovala sada náhradních dílů umožňující pokrýt 1 200 letových hodin. Kromě toho mají naši vojáci ještě k dispozici dva izraelské drony Skylark II.

Připravil: Michal Voska a Vladimír Marek

Rozdílly: chybná domovenka, ISAF, vrtule, izolopa a červená šipka na dronu

RECENZE

Autor: Eduard Stehlík

Legionáři v Národním shromáždění Republiky československé

Kniha věnovaná samotným počátkům československé státnosti i dějinným okamžikům, které jí předcházely. Okamžikům, které sehrály zásadní roli v boji za samostatnost českého a slovenského národa pod vedením profesora Tomáše Garriqua Masaryka, dr. Edvarda Beneše a generála Milana Rastislava Štefánika.

To, že má tato trojice výjimečných mužů nehynoucí zásluhy o vznik našeho státu, je obecně známo. V jejich stínu však neprávem zůstávají desetitisíce našich legionářů, kteří za naši svobodu bojovali se zbraní v ruce. A to, že se řada z nich později aktivně zapojila do politického života jako členové vlád, zákonodárci, diplomaté, či vysocí státní úředníci, ví dnes jen malá hrstka zasvěcených.

Osudy tří desítek mužů zaznamenané v této knize se sice začínají odvíjet právě v legiích, avšak autor pozorně sleduje i jejich další zapojení do budování demokratického státu na půdě Národního shromáždění Republiky československé a nezapomíná ani na léta druhé světové války, během níž se řada z nich stala aktivními účastníky protinacistického odboje. Někteří z nich tehdy položili na oltář vlasti to nejcennější – svůj život. I proto na ně nesmíme nikdy zapomenout a tato kniha je důkazem, že nezapomínáme.

Počet stran: 114

Vydalo: Nakladatelství Tváře s. r. o

Text: Michal Voska

Den válečných veteránů se slaví již sto let, v České republice pak od roku 2001

Inspirací je báseň o vlčím máku

*Na flanderských polích
Ve Flandrech rozkvétají máky,
tam, kde řad hrobů krivolaký
nás hlídá; a vysoko v dáli
snad skřivani se rozzpívali,
však děla přehlušují ptáky.
Jsme Mrtví. Avšak ještě včera,
než jitra přešlo do večera,
my lásku znali a teď spíme
na polích flanderských.
Vy buďte ti, kdo v boj se dají,
když z rukou našich upadají
pochodně; zas zdvihnete je výš
zradíte-li, pak neuhlídá kříž
náš klid, ač máky rozkvétají
na polích flanderských.*

Tradice Dne veteránů se váže k 11. listopadu 1918. Tehdy v 11:01 hodin podepsal maršál Foch v železničním vagónu v Compiègne na řece Marň příměří s poraženým Německem císaře Viléma. Tímto aktem bylo v konečném důsledku rozhodnuto o ukončení 1. světové války. Toto datum se stalo, na paměť obětem války, v demokratických zemích Evropy, v USA a Kanadě „Dnem veteránů“. Francie iniciovala tento den jako Den padlých nebo Den příměří již v roce 1919. Během krátké doby se pak vzpomínka na padlé rozšířila i v Severní Americe jako Den vzpomínek či Den veteránů.

Vzpomínka na legionáře

K tomuto svátku se hlásilo i Masarykovo Československo. Vznik Československé republiky v roce 1918 byl podmíněn nejen politickými jednáními, ale byl také výsledkem bitev legionářů československé dobrovolnické armády u Arrasu v květnu 1915, legendární

Oslavy Dne veteránů v Praze na Vítězkách

bitvy u Zborova, která se odehrála o dva roky později, těžkých bojů u francouzské Terrony a Vouziers a dalšími boji československých legionářů na italské frontě. Celá téměř stotisícová armáda čs. legionářů přispěla k ukončení první světové války a tato elita národa pak zákonitě vytvořila základ armády první Československé republiky. Mnozí z nich o dvacet let později nedobrovolně opouštěli svou rodnou zemi, aby za jejími hranicemi v Polsku, Francii, na Blízkém východě, ve Velké Británii, na území bývalého Sovětského svazu, v severní Africe, ale i v jiných částech světa bojovali proti armádám nacistického Německa, fašistické Itálie a jejich spojenců. Více než 10 000 vojáků položilo svůj život za svobodné Československo.

Obsazení republiky německou armádou v roce 1939 a vytvoření protektorátu tuto tradici přerušilo a rok 1948 ji odsoudil k trvalému zapomenutí. Za návrat Dne válečných veteránů do českého kalendáře vděčíme nejen změnám po listopadu 1989, ale také vstupu České republiky do NATO.

U nás se slaví na Vítkově

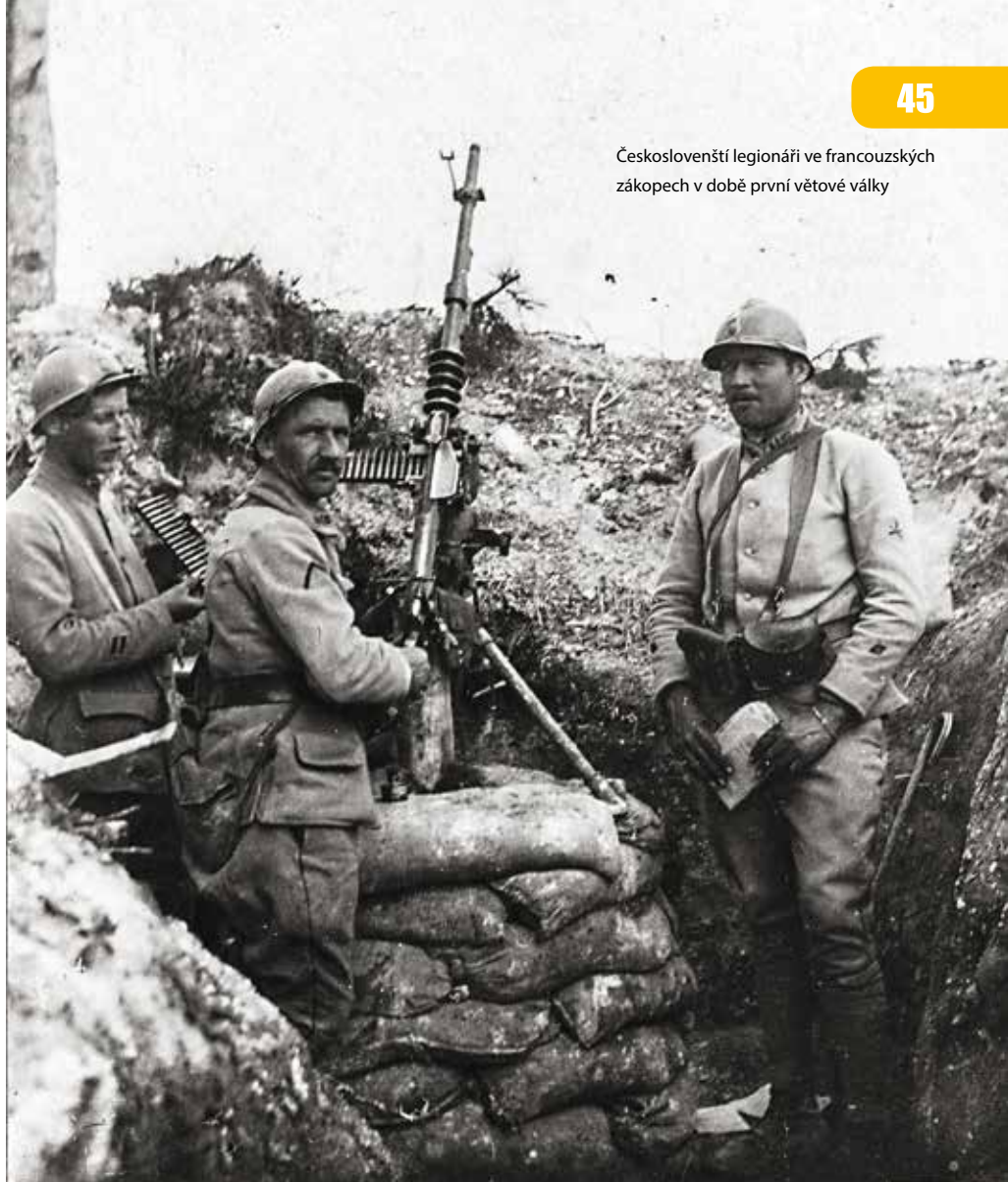
V novodobé České republice bylo datum 11. 11. jako Den válečných veteránů připomínající oběti válečných konfliktů poprvé vzpomenu to v roce 2001. Hlavní pietní akt se tehdy uskutečnil v Národním památníku v Praze na Vítkově. Od té doby se Den válečných veteránů na tomto místě slaví nepřetržitě každý rok.

Den válečných veteránů je příležitostí veřejně si připomenout československé vlastence, kteří ve dvou válečných apokalypsách, ohraňčených léty 1914 až 1918 a 1939 až 1945, nezištně a bez váhání nasazovali životy za svobodu své vlasti, za obnovení státní suverenity. V neposlední řadě je i vzpomínkou na tzv. novodobé válečné veterány, kteří zahynuli či byli zraněni během nasazení v zahraničních operacích.

Především v Anglii a Francii je každoročně 11. listopadu na Den válečných veteránů zastaven téměř veškerý život a tento den je vzpomínkou na padlé nejen z první světové války, ale také ze všech dalších konfliktů. Neodmyslitelným symbolem Dne válečných veteránů je květ vlčího máku.

Vlčí mák jako symbol

Květ vlčího máku je v dnešní době neodmyslitelným symbolem oslav Dne válečných veteránů. Prvopočátky tohoto symbolu najdeme v básni „In Flanders Fields“ od kanadského vojenského lékaře, podplukovníka Johna McCrae. John McCrae (30. 11. 1872 – 28. 1. 1918) byl kanadský chirurg z Ontaria sloužící v průběhu 1. světové války na západní frontě ve Flandrech v dnešní Belgii. Zde byl chirurgem kanadské armády v rámci armád Britského společenství národů. Byl otřesen a citově zasažen utrpením, které musel denně vidět, a proto v roce 1915 napsal svoji slavnou báseň – In Flanders Fields (V polích flanderských), v níž vyjadřuje žal

Českoslovenští legionáři ve francouzských zákopech v době první světové války

nad zabitými spolubojovníky. Tuto báseň psal pouze pro sebe a zahodil ji. Kolemjdoucí důstojník ji však zvedl a odeslal do Anglie, kde byla vydána 8. prosince 1915 v časopise Punch.

Jeho báseň se stala jedním ze symbolů celé války a dodnes je připomínána tradicí vlčího máku na paměť padlých a válečných veteránů. Samotný John McCrae se konce první světové války nedočkal, zemřel na zápal plic 28. ledna 1918.

Báseň se dostala do rukou americké členky asociace Mladí křesťané Moyny Michael a inspirovala ji k myšlence učinit z květu vlčího máku poetický symbol obětí tohoto celosvětového válečného konfliktu. Poprvé tuto svoji představu uskutečnila v USA v roce 1920, kdy vlčí mák jako symbol vzpomínky na válečné útrapy přijali američtí veteráni, a v roce 1921 ji její francouzská následovnice Anne Guérin rozšířila mezi kanadské a britské legionáře. Ve stejném roce se ke znaku vlčího máku přihlásila i Austrálie. Dnes můžeme spatřit květ vlčího máku při oslavách Dne válečných veteránů ve většině demokratických zemí, které byly zataženy do světových válek. Českou republiku nevyjímaje.

Připravil: Vladimír Marek, foto: autor, archiv VHÚ, VÚA-VHA

manuál profesionálního vojáka

Rukávové znaky

Na představení hodnostních systémů armád NATO jsme navázali dalším seriálem. V něm se budeme po řadu měsíců zabývat rukávovými znaky útvárů a zařízení nejen AČR, ale celého resortu.

Oddělení kriminalistické techniky a expertíz

Je součástí 1. odboru kriminální služby Hlavního velitelství Vojenské policie. Zajišťuje znalecké posudky vyžadované orgány činnými v trestním řízení. A to zejména v oblasti daktyloskopie, mechanoskopie, trasologie, analýzy dat a zkoumání nosičů dat, pyrotechniky, technického zkoumání dokladů a písemností a balistiky.

261. středisko řízení a uvědomování

Je jednou z nejdůležitějších součástí ve struktuře 26. brigády velení, řízení a průzkumu. V rámci svého vyčlenění do jednotného integrovaného systému PVO NATO (NATINADS) se podílí na zabezpečování suverenity vzdušného prostoru ČR a NATO. K jeho hlavním úkolům patří vedení nepřetržitého průzkumu vzdušného prostoru ČR, zpracování radiolokační informace do jednotného obrazu o vzdušné situaci a taktické řízení přidělených prostředků a sil v prostoru odpovědnosti či poskytování pomoci letounům v nouzi.

Vojenská nemocnice Brno

Je odborným zařízením Ministerstva obrany a Armády České republiky. Jejím základním posláním je poskytovat vysoce kvalifikovanou preventivní a léčebnou péči příslušníkům Armády České republiky a armád NATO. Podílí se rovněž na výchově zdravotnických pracovníků pro potřeby polní zdravotnické služby. Současně je zapojena do systému veřejného zdravotnictví a poskytuje širokou škálu zdravotnických služeb a léčebné péče civilnímu obyvatelstvu ve vymezené spádové oblasti.

Ústřední vojenská nemocnice – Vojenská fakultní nemocnice Praha

Je výcvikovým, vzdělávacím a odborným zdravotnickým zařízením Ministerstva obrany a Armády České republiky. Poskytuje kvalitní komplexní odbornou zdravotnickou péči o dospělé pacienty, založenou na nejmodernějších léčebných metodách a postupech ve všech oborech s výjimkou kardiologie, porodnictví a léčby popálenin. Nezabývá se dětským lékařstvím. Nemocnice má přes tři desítky odborných zdravotnických pracovišť.

Odbor vojskového průzkumu a elektronického boje MO

Je zpravodajským štábem náčelníka Generálního štábu AČR, koncepčním orgánem pro rozvoj a řízení prvků zpravodajství, průzkumu a elektronického boje, vojenské geografie a hydrometeorologie AČR a pro řízení výstavby sil a prostředků ISR.

Oddělení správy kmitočtového spektra

Je národní vojenská kmitočtová agentura, vytvářející primární rozhraní pro správu rádiového spektra mezi NATO HQC3S / SC3IB a státy NATO. Odpovídá za správu rádiového spektra, které využívá resort Ministerstva obrany podle zákona č. 127/2005 Sb. Řídí využívání rádiového spektra pro všechny vojenské síly, včetně hostujících sil NATO na území ČR. Je národním orgánem pro elektromagnetickou koexistenci radioelektronických prostředků využívaných resortem Ministerstva obrany. V součinnosti s Českým telekomunikačním úřadem a Ministerstvem dopravy se podílí na realizaci závazků, které vyplývají z členství České republiky v mezinárodních organizacích.

Interní komunikační portál

←→ www.ikp.army.cz

Areport

Vydává MO ČR
Odbor komunikace
Tychonova 1, 160 01 Praha 6
IČO 60162694
www.army.cz

Redakce
Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6
Telefony: 973 215 542
Fax: 973 215 933
E-mail: areport@centrum.cz

Šéfredaktor: Vladimír Marek

Grafická úprava: Milan Syrový

Jazyková korektura: Tomáš Xaver, Milena Krejsová

V jednotkách ozbrojených sil rozšiřuje
VHÚ Praha – produkční oddělení
Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6
Olga Endlová, tel. 973 215 563

Tisk: Czech Print Center, a. s.

Číslo indexu: 45011

ISSN 1211-801X

Evidenční číslo: MK ČR E 5254

Uzávěrka čísla: 23. 10. 2019

Toto číslo vyšlo dne: 11. 11. 2019

Foto na titulní straně: Jana Deckerová

Na portále řešíme také dotazy, týkající se dočasné neschopnosti ke službě vojáka z povolání z důvodu nemoci nebo úrazu. Dnes se budeme zabývat jedním z nich.

Dotaz:

Dobrý den, chci se zeptat, jaké pravomoci má zaměstnavatel při kontrole vojáka z povolání při jeho dočasné neschopnosti ke službě z důvodu nemoci nebo úrazu? Děkuji.

Odpověď:

Celou problematiku naleznete velmi dobře popsanou na stránkách orgánu nemocenské-ho pojištění Ministerstva obrany na army.cz: <http://www.mocr.army.cz/informacni-servis/povinne-informace/uredni-deska/formulare-k-nemocenskemu-pojisteni-37934/>

Na těchto stránkách je vyvěšena i pomůcka informace pro vojáka z povolání o nemocenském pojištění, kde naleznete další podrobnosti, týkající se vašeho dotazu.

Proto jen stručně:

V nemocenském pojištění mají vůči vojákům z povolání postavení zaměstnavatele velitelé (náčelníci, ředitelé) organizačních celků (tedy velitelé útvarů), u nichž jsou dočasně služby neschopní vojáci služebně zařazeni.

Po dobu dočasné neschopnosti ke službě z důvodu nemoci nebo úrazu, kdy je vojákovi vyplácen plat, může kontrolu provádět pověřený příslušník organizačního celku (útvaru, zařízení apod.), což může být např. váš velitel roty. To záleží na rozhodnutí velitele útvaru. Pověřený příslušník organizačního celku se při kontrole prokáže Pověřením ke kontrole, které vydává vedoucí organizačního celku (velitel, náčelník, ředitel).

Podle § 68k odst. 5 zákona o vojácích z povolání, porušil-li voják v době své dočasné neschopnosti ke službě pro nemoc nebo úraz povinnost zdržovat se v místě pobytu nebo dodržovat rozsah povolených vycházek anebo povinnost umožnit a poskytnout nezbytnou součinnost k provedení kontroly dodržování režimu dočasné služby neschopného vojáka podle zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů, může mu být služební plat po dobu dočasné neschopnosti pro nemoc nebo úraz, se zřetelem na závažnost porušení, snížen nebo odejmut. Pokud již byl služební plat po dobu dočasné neschopnosti pro nemoc nebo úraz vyplácen, považuje se vyplacená částka za přeplatek, který je voják povinen vrátit plátcům služebního platu. O snížení nebo odejmutí služebního platu rozhoduje v rámci řízení ve věcech služebního poměru podle § 145 odst. 1 písm. j) zákona o vojácích z povolání služební orgán, kterým je podle ustanovení čl. 1 odst. 1 RMO č. 14/2016 Věstníku MO *Peněžní náležitosti a další peněžní plnění vojáků z povolání a vojáků v záloze ve službě*, vedoucí organizačního celku resortu Ministerstva obrany (velitel útvaru), u něhož je voják služebně zařazen, není-li v příloze 1 RMO č. 14/2016 Věstníku MO stanoveno jinak.

Redakce IKP

kontakty do redakce

Vladimír Marek (šéfredaktor)

telefon: 973 215 648

mobil: 724 033 410

e-mail: v.marek@post.cz

Jana Deckerová (redaktorka)

telefon: 973 215 549

mobil: 606 604 733

e-mail: jana.deckerova@email.cz

Michal Voska (redaktor)

telefon: 973 215 868

mobil: 724 850 598

e-mail: voska.m@seznam.cz

Milan Syrový (grafik)

telefon: 973 215 558

e-mail: grafika.syrovy@gmail.com

Jan Kouba (fotograf)

telefon: 973 215 664

mobil: 606 674 257

e-mail: foto.kouba@volny.cz

V příštím čísle se podíváme na další zajímavosti z provozu portálu

Spolek rodáků a přátel Bechyně se snaží v dobrém stavu udržet 50 let uzavřený hřbitov. V roce 2018 byl při vzpomínce na naše legionáře přítomen zástupce armády vojenský kaplan z bechyňské posádky, kapitán Jan Böhm. Když viděl stav hrobu ak. malíře Rudolfa Krajce ml., bechyňského rodáka, nabídl pomoc při postavení náhrobku, který váží 1,3 tuny. Ten ležel více než 30 let v pro techniku nepřístupném místě. Velice jsme se zaradovali, že se konečně našel někdo, kdo nám pomůže. Sešel se rok s rokem a těžký náhrobek opět hrdě stojí na svém místě. To především díky panu kaplanovi kapitánovi Janu Böhmovi a jeho kamarádovi z posádky rotmistrovi Romanu Komrskovi. Spolek rodáků a přátel Bechyně ještě jednou děkuje těmto dvěma pánům, příslušníkům naší armády. Náhrobek stavěli po zaměstnání, zcela nezištně. Na naše slovní díky odpověděli, že největší odměnou pro ně byla naše radost.

Od narození československého rodáka seržanta Michala Strenka, jehož podobizna je součástí bronzového sousoší na Arlingtonském národním hřbitově, uplynulo sto let

Michal Strenk

Sláva přišla pozdě

Když v srpnu 2006 zemřel v 94 letech fotograf Joe Rosenthal, hovořilo se především o jeho legendární fotografii amerických mariňáků vztyčujících vlajku nad Iwodžimou, za kterou získal Pulitzerovu cenu. Snímek, pořízený v únoru 1945 při útoku amerických vojáků na ostrov představující vstupní bránu do samotného Japonska, byl totiž nejen nejpublikovanější fotografií všech dob, ale především bylo podle něho zhotoveno sto tun vážící bronzové sousoší na Arlingtonském národním hřbitově ve Washingtonu.

Legenda s našimi kořeny

Tak trochu v pozadí všech těchto slavných událostí zůstala skrytá skutečnost, že šestičlenné hlídce amerických mariňáků velel seržant Michal Strenk, který se narodil 10. listopadu 1919 v obci Jarabina, v tehdejší Československu. V malé vesničce poblíž slovenských Pienin ale dlouho nepobyl. Jeho otec Vasil Strenk totiž v poválečném chaosu obtížně hledal práci, a tak již na podzim roku 1920 odplul do Ameriky. O dva roky později ho přes Gdaňsk s malým Michalem v rukou následovala i jeho manželka Marta. V roce 1937 Michal končí střední průmyslovou školu, našel poměrně dobré zaměstnání na stavbě pensylvánské dálnice. Vyrostl z něho pohledný mladík atletické postavy, s velice slušnou fyzickou kondicí. Ne náhodou vedl na škole basebalový tým.

Po vypuknutí války v Evropě se Michal Strenk 6. října 1939 hlásí jako dobrovolník americké armády. V Severní Karolině v Parris Island na základně New River prochází základním výcvikem. Je zařazen ke sboru námořní pěchoty. Nejdříve slouží přímo v New River, později je převelen na americkou základnu Guantánamo na Kubě. Již 23. dubna 1941 je povýšen do hodnosti desátníka a 26. ledna 1942 do hodnosti seržanta.

Po vypuknutí války s Japonskem je převelen na Wallisovy ostrovy na námořní základnu Uveí. Zapojuje se do bojů s Japonci. V březnu 1943 získává za boje na Russelově souostroví nejvyšší vyznamenání Purpurové srdce.

S E rotou 2. praporu 28. regimentu 5. divize americké námořní pěchoty se vyloďuje v únoru 1945 na Iwodžimě. Necelých osm kilometrů dlouhý a čtyři kilometry široký ostrov měl v té

době obrovskou strategickou hodnotu. Jeho obranou byl pověřen japonský generál Tadamichi Kuribajaši. K dispozici měl dvacet tři tisíc vojáků, o každém z nich přitom tvrdil, že raději padne, než by se dobrovolně vzdal. V lávovém podkladu ostrova si Japonci zřídili síť podzemních tunelů a nejrůznějších děr, v nichž se dokonale opevnili. Výhodou byla rovněž jejich znalost těchto míst a dokonalá orientace. Americké vojáky, kterým velel generálmajor Harry Schmidt, přivítala palba nejen z pěchotních zbraní, ale především z děl a minometů. Na pláži nebylo kde se krýt. První den vylodění se námořní pěchotě za cenu velkých ztrát podařilo probít k jednomu z letišť a odříznout kótu Suribači. Další tři dny postupovali američtí vojáci doslova krok za krokem.

Osudný den

Družstvo mariňáků pod velením seržanta Strenka mělo v pátek 23. února 1945 za úkol natáhnout telefonní linku na vrchol 166 metrů vysoké sopky Suribači. Někdy v té době se s nimi dostal do kontaktu i zkušený fotograf agentury Associates Press Joe Rosenthal, který vyfotil, že se blíží historický okamžik.

Na sopce byla již před tím vztyčena americká vlajka o rozměrech 137 krát 71 centimetrů. Byla však příliš malá na to, aby ji bylo vidět ze všech stran ostrova, kde se Američané vylodili. A tak bylo rozhodnuto vyměnit ji za větší. Novou vlajku úctyhodných rozměrů dva a půl krát jeden a půl metru dodal zásobovací sklad z Pearl Harboru. Jako žerd' použili mariňáci šest a půl metru dlouhou kovovou trubku z japonského vodovodního potrubí.

Vrchol Suribači byl sice již dobyt, to ale nic neznamenalo. Japonští vojáci se doslova hemžili všude v jeho okolí. Rosenthal se propletl s družstvem americké námořní pěchoty kolem děr v sopečné usazenině, ze kterých zuřivě pálil nepřítel. Na vrcholek se Američané dostali kolem poledne. Sundali menší vlajku a začali vztyčovat novou. Rosenthal nedbal na nebezpečí a udělal historický snímek.

Vztyčení vlajky na vrcholu Suribači v jižním cípu ostrova ale ani zdaleka ještě neznamenalo zlomení odporu japonských vojáků. Ti bojovali zuřivě dál. V polovině března hlásil generál Kuribajaši do Tokia, že sice již pět dní nejedli ani nepili, ale bojová nálada je přesto dobrá. Generál Schmidt slíbil Washingtonu, že do 16. března obsadí celý ostrov. S ohledem na vývoj situace však byl nucen své plány přehodnotit. Ještě 25. března zahájili Japonci zoufalý protiútok na jedno z obsazených letišť. Teprve koncem března se s definitivní platností podařilo dobýt a vyčistit celý ostrov.

Prapor Michala Strenka

Nikdo ze Strenkovy hlídky v této chvíli ještě netušil, jak moc osudovou událost pro jejich další život mají právě za sebou. Některým mariňákům, včetně velitele československého původu, však zbývaly v tomto okamžiku již jen desítky hodin života. A to je příliš málo na to, aby jejich pět minut slávy přišlo včas. První zahynul 1. března Michal Strenk. Právě kreslil plán dalšího postupu, když ho zasáhl granát údajně vypálený vlastním dělostřelectvem. Velení hlídky přebíral jeho zástupce Harlon Block. Také on byl ale zasažen granátem. A to o pouhou hodinu později. Na Iwodžimě v těchto chvílích zuřily opravy krvavé boje. Třetího v pořadí, Franklina Sousleyho, usmrtil 21. března 1945 japonských ostřelovač přímo na vrcholu Suribači. Žádný z těchto vojáků se nedozvěděl, že se z nich staly legendy. Mezi tím se totiž Rosenthalova válečná fotografie objevila v americkém tisku.

Michal Strenk byl pochován přímo na místě, kde padl. V lednu 1946 byly jeho tělesné pozůstatky vykopány a převezeny do USA. S těmi nejslavnějšími počtami byly uloženy na Arlingtonském národním hřbitově. Na původním místě odpočinku Michala Strenka

Socha na Arlingtonském hřbitově

vznikl monument připomínající slavnou událost vztyčení vlajky. Zbývající tři mariňáci, tedy John Bradley, Rene Gagnon a Američan indiánského původu Ira Hayes přežili a později byli přijati samotným prezidentem Spojených států Harry Trumanem.

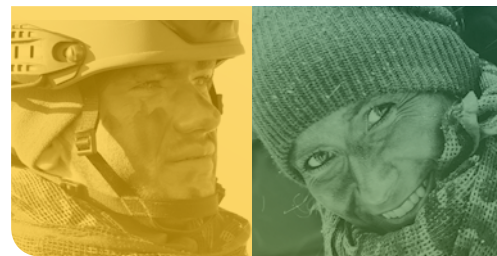
Když v roce 1986 odhalují Michalovi Strenkovi ve Franklin Borough pamětní desku, je z legendární šestice naživu již jen John Bradley. Na tabulce je napsáno: „Michael Strank (americká transkripce jeho jména) byl nejstarší a měl nejvyšší hodnost ze šesti mužů, kteří vztyčili americkou vlajku na Iwodžimě“ Slavná Rosenthalova fotografie hýbala po několik desetiletí doslova všemi oblastmi americké společnosti. Vztyčení vlajky na Suribači bylo zpracováno jak literárně, tak i řadou filmařů. Ze všech těchto děl připomeňme

například filmy Vlajky našich otců či Dopisy z Iwodžimy. Fotografie byla mimo jiné ještě na sklonku války vytištěna na třech a půl milionech plakátů. V roce 1945 vydal americký poštovní úřad na počest vítězství amerických vojáků v druhé světové válce její reprodukci na poštovní známce. Jednalo se o nejslavnější poštovní známku v celé americké historii. Celkem jí bylo prodáno 137 milionů kusů. Navíc v roce 1995 se tento motiv opět objevil na známce, tentokrát jubilejní vydané u příležitosti padesátého výročí události.

Po desetiletích vynuceného zapomnění si na Michala Strenka vzpomněli i v jeho rodné vlasti. V říjnu 2000 vznikl na Slovensku v Bardejově 8. průzkumný prapor Michala Strenka.

Ministr obrany ČR Lubomír Metnar vyhlašuje ve dnech 1. – 8. 12. 2019

TÝDEN SOLIDARITY

Vážené vojákyně, vojáci, vážení zaměstnanci resortu obrany, tento týden bude symbolem solidarity mezi vojáky, ale i mezi zaměstnanci resortu obrany.

V armádě, jedné ze složek ozbrojených sil, je solidarita výrazem profesionální hrdosti a cti. Solidarita je základním principem práce vojáků, kteří se v každém okamžiku musí spoléhat jeden na druhého.

Staňte se i Vy pravidelnými přispěvateli.

Vaše pravidelné měsíční příspěvky do Vojenského fondu solidarity pomůžou a podpoří všechny, kteří to potřebují.

Budeme také velmi rádi, pokud s námi půjdete do **projektu „Sdílejte s námi příběhy solidarity“**, který bude zveřejněn na vnitřním resortním informačním portálu ŠIS, webových stránkách **www.army.cz** a sociálních sítích. Pojďme si společně povídat o tom, že solidarita mezi vojáky funguje a je naprosto přirozenou součástí jejich životů. A nemusí jít jen o finanční pomoc, ale třeba o obyčejný příběh pomoci v situaci, kdy ji ten druhý potřebuje.

*předsedkyně výboru Vojenského fondu solidarity
brigádní generálka Mgr. Lenka ŠMERDOVÁ*

Vojenský fond solidarity můžete podpořit na účtu **44665522/0800**, variabilní symbol **918**, několika způsoby:

- **Jednorázovým příspěvkem** (fyzická nebo právnická osoba)
- **Trvalým příspěvkem** na účet VFS
 - Zaměstnanci resortu MO prostřednictvím Žádosti zaměstnance o zasílání části platu bezhotovostním způsobem cestou finančního orgánu příslušné součásti
 - Trvalým příkazem ze svého peněžního ústavu
- **Formou dárcovské SMS** na 30 či 60 Kč ve tvaru „DMS VFS 30“ nebo „DMS VFS 60“ nebo „DMS VFS 90“ na číslo 87777

DÍKY VÁM MŮŽEME POMÁHAT

číslo sbírkového účtu **44665522/0800** variabilní symbol **918**